

KOMISSION PÄÄTÖS,

annettu 27 päivänä heinäkuuta 2011,

valtiontuesta, jonka Belgia on myöntänyt nautaeläinten tarttuvien spongiformisten enkefalopatioiden (TSE) seulojen rahoittamiseksi (valtiontuki C 44/08 (ex NN 45/04))

(tiedoksiannettu numerolla K(2011) 5457)

(Ainoastaan ranskan- ja hollanninkieliset tekstit ovat todistusvoimaiset)

(2011/678/EU)

EUROOPAN KOMISSIO, joka

ottaa huomioon Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen ja erityisesti sen 108 artiklan 2 kohdan ensimmäisen alakohdan ⁽¹⁾,

on mainitun artiklan mukaisesti kehottanut asianomaisia esittämään huomautuksensa ⁽²⁾,

sekä katsoo seuraavaa:

1. MENETTELY

- (1) Komissio tutkinut alustavasti Belgian nautaeläinten tarttuvien spongiformisten enkefalopatioiden seulojen taseteistä, jäljempänä 'BSE-testit', aiheutuviin kustannuksiin myöntämät tuet vastaanotettuaan asiaa koskevat kantelut tammikuussa ja helmikuussa 2004.
- (2) Näiden kanteluiden johdosta komissio lähetti Belgian viranomaisille 27 päivänä tammikuuta 2004 kirjeen tietojen saamiseksi kyseisestä tukitoimenpiteestä. Samaan aikaan Belgian viranomaiset ilmoittivat komissiolle (23 päivänä tammikuuta 2004 päivätyllä ja 28 päivänä tammikuuta 2004 saapuneeksi kirjatulla kirjeellä) Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen, jäljempänä 'SEUT-sopimus', 108 artiklan 3 kohdan mukaisesti nautaeläinten tarttuvien spongiformisten enkefalopatioiden (TSE) seulojen rahoittamiseksi myönnetystä tuesta, joka kirjattiin rekisteriin numerolla N 54/04.
- (3) Belgian viranomaiset toimittivat komissiolle kirjallisia tietoja 6 päivänä helmikuuta 2004 päivätyllä ja 11 päivänä helmikuuta 2004 saapuneeksi kirjatulla sekä 14 päivänä toukokuuta 2004 päivätyllä ja 19 päivänä toukokuuta 2004 saapuneeksi kirjatulla kirjeellä.
- (4) Komissio ilmoitti Belgialle 19 päivänä heinäkuuta 2004 päivätyllä kirjeellä, että toimenpide oli siirretty ilmoittamattomien tukien rekisteriin numerolla NN 45/04, koska oli käynyt ilmi, että osa tuesta oli jo maksettu.
- (5) Belgian viranomaiset ja komission yksiköt pitivät asiasta epävirallisen kokouksen 1 päivänä syyskuuta 2004.
- (6) Belgian viranomaiset toimittivat lisätietoja 16 päivänä syyskuuta 2004 päivätyllä ja 20 päivänä syyskuuta

2004 saapuneeksi kirjatulla sekä 22 päivänä helmikuuta 2007 päivätyllä ja 22 päivänä helmikuuta 2007 saapuneeksi kirjatulla kirjeellä.

- (7) Komissio ilmoitti 26 päivänä marraskuuta 2008 päivätyllä kirjeellä Belgialle päätöksestään aloittaa SEUT-sopimuksen 108 artiklan 2 kohdassa tarkoitettu menettely, joka koskee mainittua toimenpidettä. Päätös julkaistiin Euroopan unionin virallisessa lehdessä ⁽³⁾. Komissio pyysi asianomaisia esittämään huomautuksensa toimenpiteestä.

- (8) Belgia pyysi 19 päivänä joulukuuta 2008 päivätyllä ja 26 päivänä joulukuuta 2008 saapuneeksi kirjatulla kirjeellä pidennystä vastaamiselle asetettuun määräaikaan. Pidennys myönnettiin 13 päivänä tammikuuta 2009 päivätyllä kirjeellä. Belgia toimitti huomautuksensa 25 päivänä helmikuuta 2009 päivätyllä ja 6 päivänä maaliskuuta 2009 saapuneeksi kirjatulla kirjeellä.

- (9) Komissio ei ole saanut huomautuksia muilta asianomaisilta.

- (10) Komissio lähetti Belgialle 17 päivänä heinäkuuta 2009 päivätyllä kirjeellä lisäkysymyksiä Belgian esittämistä huomautuksista. Belgia pyysi 4 päivänä syyskuuta 2009 päivätyllä ja 8 päivänä syyskuuta 2009 saapuneeksi kirjatulla kirjeellä vastaamiselle asetetun määräajan pidennystä. Belgian vastaus saapui komissioon 16 päivänä lokakuuta 2009 päivätyllä ja 20 päivänä lokakuuta 2009 saapuneeksi kirjatulla kirjeellä.

- (11) Belgian viranomaisten ja komission yksiköiden välillä pidettiin kokoukset 2 päivänä lokakuuta 2009 ja 30 päivänä lokakuuta 2009.

- (12) Kokousten jälkeen Belgia lähetti komissiolle täydentäviä tietoja 14 päivänä joulukuuta 2009 päivätyllä ja 16 päivänä joulukuuta 2009 saapuneeksi kirjatulla kirjeellä. Koska Belgian kilpailuviranomaisilla oli samanaikaisesti käynnissä mahdollisia laboratorioden välisiä hintasopimuksia koskeva tutkinta, Belgia pyysi pidennystä sille asetettuihin määräaikoihin 21 päivänä tammikuuta 2010, 29 päivänä syyskuuta 2010 ja 17 päivänä tammikuuta 2011 päivätyillä kirjeillä. Komissio suostui näihin määräaikojen pidennyksiin.

⁽¹⁾ Joulukuun 1 päivänä 2009 EY:n perustamissopimuksen 87 artiklasta tuli SEUT-sopimuksen 107 artikla ja perustamissopimuksen 88 artiklasta SEUT-sopimuksen 108 artikla. Asiasisällöltään kyseiset kaksi määräyskokonaisuutta pysyivät samanlaisina. Tässä päätöksessä SEUT-sopimuksen 107 ja 108 artiklaan tehtyjä viittauksia on tarvittaessa pidettävä viittauksina EY:n perustamissopimuksen 87 ja 88 artiklaan.

⁽²⁾ EUVL C 11, 16.1.2009, s. 8.

⁽³⁾ Ks. alaviite 2.

(13) Komissio lähetti 22 päivänä helmikuuta 2011 viimeisen tietopyynnön, johon Belgian viranomaiset vastasivat 6 päivänä huhtikuuta 2011 päivätyllä kirjeellä. Belgia pyysi komissiota pidentämään vastaamiselle asetettua määräaika odottaakseen kilpailuviranomaisten tutkinnan tulosta, ja komissio suostui pidennykseen.

(14) Belgian viranomaiset vastasivat 19 päivänä toukokuuta 2011 päivätyllä ja 25 päivänä toukokuuta 2011 saapuneeksi kirjatulla kirjeellä.

2. KUVAAUS

2.1 Taustaa ⁽⁴⁾

(15) Komissio vastaanotti tammikuussa 2004 kantelun kuninkaallisen asetuksen luonnoksesta, joka koskee veronluonteisen maksun käyttöönottoa BSE-testien rahoittamiseksi.

(16) Kantelun johdosta komission yksiköt pyysivät Belgian viranomaisilta selvitystä. Vastauksessaan selvityspyyntöön Belgian viranomaiset selittivät, että kaikkien yli 30 kuukauden ikäisten nautaeläinten ja kaikkien hätäteurastukseen lähetettyjen yli 24 kuukauden ikäisten nautaeläinten BSE-testaus muuttui Belgiassa pakolliseksi 1 päivästä tammikuuta 2001 lähtien ⁽⁵⁾. Samalla viranomaiset ilmoittivat toisesta, nautaeläinten TSE-seulontojen rahoittamista koskevasta kuninkaallisen asetuksen luonnoksesta, jäljempänä "TSE-asetus". Uusi asetusluonnos kirjattiin rekisteriin numerolla N 54/04. Belgian viranomaiset selittivät, että sillä oli tarkoitus muuttaa Belgian vuonna 2001 ilmoittamaa ja 13 päivänä helmikuuta 2002 annetulla komission päätöksellä N 21/02 ⁽⁶⁾ hyväksyttyä kuninkaallisen asetuksen luonnosta sekä toista asetusluonnosta, josta komission kanssa oli keskusteltu epävirallisesti vuonna 2003. Kumpakaan ei kuitenkaan ollut saatettu voimaan, ja vuonna 2004 ilmoitetulla uudella asetuksella tehtiin niihin muutoksia.

(17) Belgian toimittamista tiedoista ilmenee, että BSE-testien kustannukset (eli näytteenotto- ja analyysikulut) maksettiin 1 päivästä tammikuuta 2001 ⁽⁷⁾ lähtien valtionkassasta. Bureau d'Intervention et de Restitution belge (Belgian interventio- ja tukivirasto, jäljempänä "BIRB"), ennakkorahoitti näiden testien kustannuksia 1 päivästä tammikuuta 2002 alkaen siihen asti, kunnes niiden rahoitusjärjestelyistä tehtiin lopullinen poliittinen päätös.

⁽⁴⁾ Tässä kerrataan ainoastaan lopullisen päätöksen kannalta merkitykselliset seikat. Taustaa selvitetään tarkemmin komission päätöksessä muodollisen tutkintamenettelyn aloittamisesta.

⁽⁵⁾ Belgian viranomaiset viittaavat pakollisten testien osalta tiettyjen tarttuvien spongiformisten enkefalopatioiden ehkäisyä, valvontaa ja hävittämistä koskevista säännöistä 22 päivänä toukokuuta 2001 annettuun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseen (EY) N:o 999/2001 (EYVL L 147, 31.5.2001, s. 1).

⁽⁶⁾ Valtiontuki N 21/02 – Belgia – Pakollisten BSE-testien kustannuksista huolehtiminen.

⁽⁷⁾ Belgiassa kaikille yli 30 kuukauden ikäisille teurastettavaksi tuoduille nautaeläimille ja yli 24 kuukauden ikäisille hätäteurastetuille nautaeläimille tehdään asetuksessa (EY) N:o 999/2001 tarkoitetut pikatestit BSE-taudin varalta. BSE-testi on 1 päivästä heinäkuuta 2001 lähtien tehty myös kaikille yli 24 kuukauden ikäisten nautaeläinten ruhoille.

(18) Komission yksiköt esittivät ilmoitetusta asetusluonnoksesta (N 54/04) joitakin huomautuksia. Belgian viranomaiset vastasivat huomautuksiin toimittamalla toukokuussa 2004 uuden kuninkaallisen asetuksen luonnoksen. Sen tavoitteena oli ottaa käyttöön korvausjärjestelmä, jossa kullekin 1 päivästä tammikuuta 2003 lähtien teurastettavaksi tuodulle nautaeläimelle tehdystä BSE-pikatestistä maksetaan 10,70 euron korvaus. Samassa yhteydessä Belgian viranomaiset mainitsivat, että vuonna 2002 tehdyt ja ennakkorahoitetut testit oli rahoitettu kokonaisuudessaan epäsuorilla valtiontuilla eli veronluonteisilla maksuilla. Lisäksi Belgian viranomaiset selittivät, että 1 päivästä tammikuuta 2003 lähtien veronluonteisilla maksuilla oli rahoitettu vain tuen sallittu enimmäismäärä, joka on 40 euroa testiä kohden. Belgian viranomaiset toimittivat komissiolle yksityiskohtaisia taulukoita, joissa eriteltiin BSE-testien kustannukset vuodesta 2003 lähtien, sekä ennakkoarvion testien rahoittamisesta veronluonteisilla maksuilla ja korvauksilla. Belgian viranomaiset kertoivat, että rahoitusjärjestelmä oli määrä panna täytäntöön korvausten osalta 1 päivänä heinäkuuta 2004 ja veronluonteisten maksujen osalta 1 päivänä tammikuuta 2005.

(19) Koska Belgian ilmoittamasta kuninkaallisen asetuksen luonnoksesta ilmeni, että tukia oli jo myönnetty ja että veronluonteisia maksuja oli peritty 1 päivästä tammikuuta 2002 lähtien, toimenpide rekisteröitiin 19 päivänä heinäkuuta 2004 ilmoittamattomaksi tueksi numerolla NN 45/04. Belgia peruutti numerolla N 54/04 rekisteröidyn ilmoituksensa.

(20) Belgian vuonna 2004 toimittamista tiedoista ilmenee, että yleisenä tavoitteena oli myöntää testeihin ennakkorahoitus, joka maksettaisiin myöhemmin takaisin niin, että osa maksuosuuksien tuotosta käytettäisiin ennakkorahoituksen hyvittämiseen.

(21) Belgian viranomaiset ilmoittivat 16 päivänä syyskuuta 2004 päivätyllä kirjeellä uudesta kuninkaallisen asetuksen luonnoksesta, jolla jatkettiin 10,70 euron korvauksen perimistä testattua nautaeläintä kohden. Tässä uudessa asetusluonnoksessa mainittu summa oli määrä osoittaa kokonaisuudessaan asetuksen voimaantulon jälkeen teurastettavien nautaeläinten BSE-testauksen rahoittamiseen. Niiden kustannusten hyvityksistä, jotka ylittivät 24 päivänä joulukuuta 2002 annetuissa TSE-testien, kuolleiden eläinten ja teurasjätteiden vuoksi myönnettäviä valtiontukia koskeissa yhteisön suuntaviivoissa ⁽⁸⁾, jäljempänä "TSE-suuntaviivat", sallitun tuen enimmäismäärän (40 euroa) ja joita oli ennakkorahoitettu 1 päivästä tammikuuta 2003 alkaen, esitettäisiin komission hyväksyttäväksi toinen asetusluonnos, jossa säädettäisiin tämän ennakkorahoituksen hyvittämisestä. Asetus hyväksyttiin 15 päivänä lokakuuta 2004 ⁽⁹⁾, ja se tuli voimaan 1 päivänä joulukuuta 2004.

⁽⁸⁾ EYVL C 324, 24.12.2002, s. 2.

⁽⁹⁾ Moniteur belge (jäljempänä, "MB"), 8.11.2004, s. 75290.

- (22) Belgian viranomaisten toimittamien tietojen mukaan se osa ennakkorahoitetuista kustannuksista, joka ylitti tuen sallitun enimmäismäärän eli 40 euroa testiä kohden tammikuun 1 päivän 2003⁽¹⁰⁾ ja kesäkuun 30 päivän 2004 välisenä aikana, oli yhteensä 15 237 646 euroa. Belgian viranomaisten mukaan 40 euron enimmäismäärä ei enää ylittänyt 30 päivän kesäkuuta 2004 jälkeen⁽¹¹⁾.
- (23) Samassa 16 päivänä syyskuuta 2004 päivätyssä kirjeessä Belgian viranomaiset toimittivat kaksi EY:n perustamisso-
pimuksen 87 ja 88 artiklan soveltamisesta maataloustu-
otteiden tuottamisen, jalostamisen ja kaupan pitämisen
alalla toimiville pienille ja keskisuurille yrityksille myön-
nettävään valtiontukeen 23 päivänä joulukuuta 2003 an-
netun komission asetuksen (EY) N:o 1/2004⁽¹²⁾
19 artiklassa tarkoitettua tiivistelmää.
- (24) Tiivistelmissä mainituille kahdelle tukitoimenpiteelle oli
myönnetty vapautukset ilmoitusvelvollisuudesta nume-
roilla XA 53/04 ja XA 54/04. Kuten muodollisen tutkin-
tamenettelyn aloittamisesta tehdyn päätöksen 19 koh-
dassa ja sitä seuraavissa kohdissa todetaan, numerolla
XA 53/04 ilmoitusvelvollisuudesta vapautettu toimenpide
koski BSE-testien ennakkorahoitusta⁽¹³⁾ tuella, joka on
enintään 40 euroa testiä kohden, ja se pantiin täytäntöön
1 päivänä tammikuuta 2003. Tämän toimenpiteen oike-
usperustana oli vuoden 2003 yleisestä menotalousarvi-
osta 27 päivänä joulukuuta 2002 annettu laki. Numerolla
XA 54/04 vapautetussa toimenpiteessä tuen enimmäis-
määräksi oli määritetty 33,38 euroa testiä kohden, ja se
pantiin täytäntöön 15 päivänä lokakuuta 2004. Tämän
tukitoimenpiteen voimassaolo jatkuu toistaiseksi. Sen oi-
keusperusta on vuoden 2004 yleisestä menotalousarvi-
osta 27 päivänä joulukuuta 2003 annettu laki.
- (25) Samassa 16 päivänä syyskuuta 2004 päivätyssä kirjeessä
ja vastauksena komission yksiköiden esittämiin kysymyk-
siin Belgian viranomaiset selittivät, että testejä suoritta-
maan valittujen laboratorioden on täytettävä erittäin tar-
kat vaatimukset.
- (26) Pian 14 päivänä toukokuuta 2004 ja 16 päivänä syys-
kuuta 2004 päivätyjen kirjeiden jälkeen Belgian
viranomaiset ilmoittivat kaksi kuninkaallisen asetuksen
luonnosta, jotka koskivat liittovaltion elintarviketurvalli-
suusviraston, jäljempänä 'FAVV', toiminnan rahoittami-
seen liittyviä toimenpiteitä. Toimenpiteiden tavoitteena
oli alkaa periä maksuosuuksia ja korvauksia FAVV:n toi-
mintakustannusten kattamiseksi. Niistä tehtiin 9 päivänä
marraskuuta 2005 valtiontukipäätös C(2005)4203, joka
koski toimenpiteitä N 9/05 ja N 10/05, jäljempänä 'tukia
N 9/05 ja N 10/05 koskeva päätös', ja joka mainitaan
muodollisen tutkintamenettelyn aloittamista koskevassa
päätöksessä. Nämä toimenpiteet hyväksyttiin FAVV:n ra-
hoittamisesta 9 päivänä joulukuuta 2004 annetun lain 4
§:ssä tarkoitetuista maksuosuuksista 10 päivänä marras-
kuuta 2005 annetulla kuninkaallisella asetuksella⁽¹⁴⁾ sekä
FAVV:n rahoittamisesta 9 päivänä joulukuuta 2004 an-
netun lain 5 §:ssä tarkoitetuista korvauksista 10 päivänä
marraskuuta 2005 annetulla kuninkaallisella asetuk-
sella⁽¹⁵⁾. Molemmat tulivat voimaan 1 päivänä tammi-
kuuta 2006. Maksuosuuksia koskevalla kuninkaallisella
asetuksella kumotaan johdanto-osan 21 kappaleessa mai-
nittu 15 päivänä lokakuuta 2004 annettu kuninkaallinen
asetus.
- (27) Tarkemmin sanottuna korvauksia koskevassa kuninkaal-
lisessa asetuksessa veloitetaan teurastamot maksamaan
10,70 euron korvaus kutakin testattua nauta- tai kavi-
oeläintä kohti. Maksuosuuksia koskevassa kuninkaallisessa
asetuksessa puolestaan määrätään osa BSE-testien kustan-
nuksista rahoitettavaksi toimialoilta pidätettävillä mak-
suosuuksilla. BSE-testistä aiheutuu kustannuksia yhteensä
44,08 euroa, joista 12 euroa muodostuu näytteenottoku-
luista (joista 10,70 euroa katetaan teurastamoilta perittä-
villä korvauksilla korvauksia koskevan asetuksen mukai-
sesti ja loput 1,30 euroa maksuosuuksilla). Loput 32,08
euroa rahoitetaan maksuosuuksilla, joiden osuuden FAVV
tilittää suoraan laboratorioille. Tukia N 9/05 ja N 10/05
koskevassa päätöksessä komissio katsoi, että FAVV:n toi-
minnan rahoittaminen korvauksilla ja yleisten satunnais-
tarkastusten rahoittaminen kertamaksuilla eivät ole valti-
ontukea ja että BSE-testien osittainen rahoittaminen mak-
suosuuksilla samoin kuin muiden tuotantoon/kaupan pi-
tämiseen liittyvien testien/tarkastusten rahoittaminen on
sisämarkkinoille soveltuvaa valtiontukea.
- (28) Komissio lähetti joulukuussa 2006 Belgialle lisäkysymyk-
siä toimenpiteestä NN 45/04. Kysymykset koskivat erityi-
sesti ennakkorahoituksesta 1 päivästä tammikuuta 2003
lähtien maksettuja hyvityksiä.
- (29) Belgian viranomaiset ilmoittivat 22 päivänä helmikuuta
2007 päivätyssä vastauksessaan, että tarkoituksena oli
hyvittää kaikki BSE-analyseista aiheutuneet menot jaka-
malla hyvitykset 15 vuodelle. Käytännössä kustannukset
korvattaisiin yhteisvastuullisella takaisinperintäjärjestel-
mällä FAVV:n toiminnan rahoittamiseksi perustetun uu-
den järjestelmän avulla. Kukin toimija veloitetaan suo-
rittamaan 1 päivästä tammikuuta 2006 lähtien FAVV:lle
maksuosuuksia, joiden tuotosta osa käytetään aikaisem-
pien BSE-testien ennakkorahoituksen hyvittämiseen. Jär-
jestelmään osallistuvat tasapuolisesti kaikki Belgiassa toi-
mivat, kyseisenä ajanjaksona nautaeläimiä pitäneet tuot-
tajat.

2.2 TSE-asetusluonnosta koskevien kantelujen sisältö

- (30) TSE-asetusluonnoksesta tehtyjen kantelujen mukaan TSE-
maksuosuus koskee kaikkia Belgian teurastamoissa teu-
rastettuja eläimiä eli se pidätetään myös tuontieläimistä.

⁽¹⁰⁾ TSE-suuntaviivoissa sallitaan 1 päivästä tammikuuta 2003 alkaen
julkisen tuki, jonka kokonaismäärä on enintään 40 euroa.

⁽¹¹⁾ Ks. muodollisen tutkintamenettelyn aloittamisesta tehdyn päätöksen
25 kappaleessa esitetty taulukko.

⁽¹²⁾ EUVL L 1, 3.1.2004, s. 1.

⁽¹³⁾ EUVL C 105, 30.4.2005, s. 3.

⁽¹⁴⁾ MB, 21.11.2005, s. 49941.

⁽¹⁵⁾ MB, 21.11.2005, s. 49918.

Eräs kantelija väittää, että merkittävä prosenttiosuus Belgian teurastamoissa teurastetuista eläimistä on peräisin toisista jäsenvaltioista. Kantelijoiden mukaan maksut ovat tuontieläimiä syrjiviä, koska niistä kertyvää tuottoa käytetään ainoastaan belgialaisten nautaeläinten BSE-testeistä aiheutuneiden kustannusten hyvittämiseen.

2.3 Komission muodollisen tutkintamenettelyn aloittamisen yhteydessä esittämät epäilyt

- (31) Aluksi on tarpeen täsmentää, että muodollisen tutkintamenettelyn aloittaminen koskee ainoastaan nautaeläinten TSE-seulontojen rahoittamiseksi 1 päivästä tammikuuta 2001 alkaen Belgiassa maksettua tukea ja tämän tuen rahoitusjärjestelyjä, mutta ei tukia, jotka on komission päätöksellä todettu sisämarkkinoille soveltuviksi. Tarkemmin sanottuna tässä päätöksessä ei arvioida, ovatko tukia N 9/05 ja N 10/05 koskevassa päätöksessä tarkoitettujen toimenpiteiden (maksuosuudet ja korvaukset FAVV:n toiminnan rahoittamiseksi) tuen myöntämisaikana voimassa olleiden valtiontukisääntöjen mukaisia. Tämä päätös koskee yksinomaan BSE-testien rahoittamiseksi vuosina 2001–2006 myönnettyjä tukia ja niiden rahoitusjärjestelyjä, koska BSE-testien kustannukset katettiin kyseisenä ajanjaksona ennakkorahoituksella, joka on määrä maksaa takaisin usealle vuodelle jakautuvilla hyvityksillä.
- (32) Selvyyden vuoksi on tarpeen huomauttaa korvausten ja maksuosuuksien käsitteellisistä eroista: korvaukset ovat maksuja, joilla katetaan tarjotun palvelun kustannukset. Tässä tapauksessa korvaus on 10,70 euroa, ja sitä on peritty 1 päivästä joulukuuta 2004 lähtien ensin TSE-asetuksen ja sittemmin FAVV:n toiminnan rahoittamisesta annetun kuninkaallisen asetuksen perusteella. Maksuosuudet perustuvat 10 päivänä marraskuuta 2005 annettuun kuninkaalliseen asetukseen, ja FAVV pidättää ne Belgian alueella sijaitsevilta tuottajilta, jotka jakautuvat seitsemään toimialaan (ks. tukia N 9/05 ja N 10/05 koskevan päätöksen johdanto-osan 29 kappale).
- (33) Muodollisen tutkintamenettelyn aloittamista koskevassa päätöksessään komissio totesi, että Belgiassa BSE-testien kustannusten kattamiseksi myönnettyt tuet on rahoitettu tuilla ja sellaisella veronluonteisten maksujen järjestelmällä, joka muodostuu sekä korvauksista että maksuosuuksista. Osa näistä korvauksista ja maksuosuuksista saaduista tuotoista on käytetty testien ennakkorahoituksen hyvittämiseen.
- (34) Komissio pani merkille useita ongelmia ja totesi, ettei sillä ole käytettävissään riittävästi tietoja lopullisen arvioinnin tekemiseen kyseisistä toimenpiteistä. Ensinnäkin oli hämärää, myönnettiinkö toimenpiteellä etua palvelujen saajille. Ei nimittäin ollut selvää, kattoivatko BSE-testeistä perittävät korvaukset sen osan testien kustannuksista,

jota ei voitu pitää sisämarkkinoille soveltuvana valtiontukena. Testien kustannusten tarkasta määrästä ei ollut tietoa sen paremmin kuin siitäkään, kuinka saataisiin lisärahoitusta, jos korvaukset eivät riittäisi kattamaan BSE-testien kokonaiskustannuksia. Ei myöskään ollut varmaa, tarjosiko FAVV palvelujaan markkinahintoja vastaavilla edellytyksillä, sillä Belgian viranomaiset eivät olleet osoittaneet selvästi, että laboratoriot oli valittu avoimella ja läpinäkyvällä menettelyllä.

- (35) Myös tukien maksujärjestely oli epäselvä, sillä etenkin tuensaajia ja maksuvelvollisia ei ollut määritetty täsmällisesti, ja BSE-testien kustannusten ennakkorahoituksen hyvitysjärjestely vaikutti sekavalta. Komissio esitti Belgialle lisäkysymyksiä, jotka koskivat edellytyksiä veronluonteisten maksujen toteamiseksi valtiontukisääntöjen mukaisesti ja erityisesti edellytystä tuontituotteiden vapauttamisesta veronluonteisista maksuista, voidakseen selvittää, koskiko maksuilla rahoitettava toimenpide vientituotteita ja vaikuttivatko maksut lopullisten tuotteiden hintaan, koska vapailla markkinoilla hinta tavallisesti määräytyy tarjonnan ja kysynnän vaihtelujen mukaan.

3. BELGIAN HUOMAUTUKSET

- (36) Huomautukset, joissa Belgia vastasi muodollisen tutkintamenettelyn aloittamisesta koskevassa komission päätöksessä esitettyihin epäilyihin, saapuivat komissioon 27 päivänä helmikuuta 2009. Ne voidaan tiivistää seuraavasti:

3.1 BSE-testien rahoittamisen luokitteleminen valtiontueksi

- (37) Ensinnäkin Belgia katsoo, ettei komissio voi luokitella BSE-testien rahoittamista valtiontueksi, koska testit ovat pakollisia. Belgia väittää, että jäsenvaltiot velvoitetaan tekemään BSE-testejä tiettyjen tarttuvien spongiformisten enkefalopatioiden ehkäisyä, valvontaa ja hävittämistä koskevista säännöistä 22 päivänä toukokuuta 2001 annetussa Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa (EY) N:o 999/2001⁽¹⁶⁾ kansanterveyden suojelemiseksi. Väitteensä tueksi Belgia lainaa kahta yhteisöjen tuomioistuimen tuomiota⁽¹⁷⁾, joissa katsotaan, että kansanterveyden suojelemiseksi toimitettuja tarkastuksia ei voida pitää sellaisena palveluna, joka oikeuttaa kantamaan vastasuorituksiksi maksun, ja että viranomaisen on vastattava itse tällaisten tarkastusten kustannuksista. Belgia tosin myöntää, että kyseiset tuomiot koskevat tavaroiden vapaata liikkuvuutta eivätkä valtiontukia, mutta katsoo, että samaa päättelyä voidaan soveltaa myös valtiontukiasioissa.

⁽¹⁶⁾ EYVL L 147, 31.5.2001, s. 1.

⁽¹⁷⁾ Asia 87/75, Bresciani v. Amministrazione Italiana delle Finanze, tuomio 5.2.1976 (Kok. 1976, s. 129, 10 kohta) ja yhdistetyt asiat C-277/91, C-318/91 ja C-319/91, Ligur Carni Srl ym. v. Unita Sanitaria Locale n. XV di Genova ym., tuomio 15.12.1993 (Kok. 1993, s. I-06621, 29–31 kohta).

- (38) Lisäksi Belgia toteaa, että koska asetuksessa (EY) N:o 999/2001 ei velvoiteta siirtämään tarkastusten kustannuksia yritysten maksettaviksi, kukin jäsenvaltio voi päättää soveltaa BSE-testien rahoittamisessa "normaalia" järjestelmää. Sitä, onko valtiontuki valikoiva, on siten arvioitava tähän Belgian normaaliin järjestelmään verraten⁽¹⁸⁾. Kyseessä voi siis olla valtiontuki vain, jos tietyt toimialat tai yritykset ovat saaneet Belgian valitsemaan normaaliin järjestelmään verrattuna edullisempaa kohtelua. Belgian mukaan komissio näyttää katsovan, että kustannukset kuuluvat pääsääntöisesti tuottajien maksettavaksi, mutta asiaan sovellettavassa lainsäädännössä ei kuitenkaan sitä edellytetä. Vaikka on totta, että BSE-testien rahoitusjärjestelyjen erot voivat johtaa kilpailun vääristymiseen, tämä vaara pitäisi Belgian mukaan ratkaista yhdistämällä lainsäädäntöjä⁽¹⁹⁾, mutta se ei ole valtiontukiin liittyvä ongelma. Belgia viittaa myös asiassa GEMO annettuun tuomioon⁽²⁰⁾ mutta katsoo, ettei tämä tuomio vaikuta mitenkään sen tässä tapauksessa omaksumaan lähestymistapaan. Belgia toistaa 16 päivänä lokakuuta 2009 päivätyssä kirjeessään, että se kiistää muodollisen tutkintamenettelyn aloittamista koskevassa komission päätöksessä valtiontuesta esitetyn luonnehdinnan. Yhteistyön nimissä Belgia on kuitenkin päättänyt vastata komission päätelyyn selventääkseen muodollisen tutkintamenettelyn aloittamista koskevassa päätöksessä esitettyjä näkökohtia.

3.2 Korvauksen luokittelu valtiontueksi

- (39) Belgia katsoo, että 10,70 euron korvausta testattua nautaeläintä kohden ei voida pitää valtiontukea.
- (40) Belgian mukaan kyseessä voi olla valtiontuki vain, jos toimenpiteellä myönnetään taloudellista etua yhdelle tai usealle yritykselle. Korvaus voi tuottaa etua ainoastaan, jos saatu taloudellinen hyöty on maksettua korvausta suurempi. Vaikka viranomaiset rahoittavat osan BSE-testien kustannuksista, maataloustuottajan saama lopullinen etu vastaa testistä aiheutuvia kustannuksia vähennettynä testistä maksetulla korvauksella.
- (41) Belgia menee päätelyssään vielä pidemmälle väittämällä, että mikäli tuet peritään takaisin, tuottajan maksettavaksi tuleva kokonaissumma itse asiassa kasvaa. Jos nimittäin testin kustannukset on maksettava kokonaisuudessaan takaisin, kustannuksiin olisi lisättävä myös tämä tuottajien jo kertaalleen maksama korvaus.
- (42) Belgia korostaa, että unionin tuomioistuimen oikeuskäytännön mukaan kyseessä voi olla valtiontuki vain, jos maksuista saatava tuotto käytetään valikoivasti tietyn ta-

loudellisten toimijoiden ryhmän hyväksi ja jos siitä ei aiheudu yhtäläistä etua kaikille maksuja suorittaneille⁽²¹⁾. Tässä tapauksessa korvausta, joka on 10,70 euroa testattua nautaeläintä kohden, peritään nautaeläimen tuotantoon osallistuvilta taloudellisilta toimijoilta. Toimijat eivät saa testiin käyttämistään 10,70 eurosta minkäänlaista taloudellista etua, eikä korvausta näin ollen voida pitää SEUT-sopimuksen 107 artiklassa tarkoitettuna valtiontukea.

- (43) Belgian mukaan komissio soveltaa tätä samaa päättelyä tukia N 9/05 ja N 10/05 koskevassa päätöksessään. Belgia huomauttaa, että kyseisessä päätöksessä 10,70 euron korvausta ei luokitella valtiontueksi (ks. päätöksen johdanto-osan 98 kappale). Samanlaisia perusteluja käytetään tukea N 21/02 koskevassa päätöksessä, jossa sitä osaa BSE-testien kustannuksista, joka rahoitettiin toimialalta pidätetyillä maksuilla, ei pidetty valtiontukea.
- (44) Belgian viranomaiset ilmoittivat 16 päivänä lokakuuta 2009 päivätyssä kirjeessään, että korvaus peritään tuottajilta ja että se koskee osaa BSE-testien taloudellisista kustannuksista. Vastauksessaan komission kysymyksen siitä, vastaako korvauksen määrä laboratorioiden tarjoamien palvelujen tosiasiallisia taloudellisia kustannuksia, Belgia toteaa korvauksen kattavan vain osan BSE-testien kustannuksista, kuten tukia N 9/05 ja N 10/05 koskevassa päätöksessä todetaan. Kyseisen komission päätöksen johdanto-osan 61–66 kappaleessa esitetty päätelmä, jonka mukaan korvauksen määrä vastaisi tarjottujen palvelujen kustannuksia, koski aivan muita palveluja kuin BSE-testausta. Belgia toistaa, että BSE-testien osalta tukia N 9/05 ja N 10/05 koskevassa päätöksessä todetaan, että BSE-testien muodossa tarjotut palvelut ovat valtiontukea mutta korvauksen osuus (10,70 euroa) ei ole, joten se on vähennettävä testien kustannuksista.

3.3 Liiallisten korvausten välttäminen ja testien markkinahinnan mukainen hinnoittelu

- (45) Belgia viittaa vuosiksi 2007–2013 annettujen maa- ja metsätalouden valtiontukia koskevien suuntaviivojen⁽²²⁾, jäljempänä 'maatalouden suuntaviivat vuosiksi 2007–2013', 132 kohtaan, jonka mukaan 40 euroa testiä kohden on "nykyisin edullisimmaksi arvioitu hinta yhteisössä". FAVV:n heinäkuusta 2005 lähtien määrittämät hinnat jäävät alle 40 euron. Belgian viranomaisten mukaan tämä todistaa, että Belgiassa käytetyt hinnat vastaavat markkinahintoja. Komissio myöntää tukia N 9/05 ja N 10/05 koskevassa päätöksessään, että laboratoriot on valittu avoimessa, läpinäkyvässä ja syrjimättömässä menettelyssä ja ettei palvelutarjoajien (eli laboratorioiden) voida katsoa saaneen valtiontukea. Tilanne

⁽¹⁸⁾ Yhdistetyt asiat T-211/04 ja T-215/04, Gibraltarin hallitus ja Yhdistynyt kuningaskunta v. komissio, tuomio 18.12.2008 (Kok. 2008, s. II-3745, 143–146 kohta).

⁽¹⁹⁾ Belgia lainaa esimerkiksi rehu- ja elintarvikelainsäädännön sekä eläinten terveyttä ja hyvinvointia koskevien sääntöjen mukaisuuden varmistamiseksi suoritettua virallisesta valvonnasta 29 päivänä huhtikuuta 2004 annettua Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusta (EY) N:o 882/2004, jonka 27 artiklassa ja liitteissä IV ja V valtuutetaan jäsenvaltiot perimään maksua tietyistä tarkastuksista aiheutuvien kustannusten kattamiseksi.

⁽²⁰⁾ Asia C-126/01, Ministère de l'Économie, des Finances et de l'Industrie v. GEMO SA, tuomio 20.11.2003 (Kok. 2003, s. I-13769).

⁽²¹⁾ Yhdistetyt asiat C-78/90, C-79/90, C-80/90, C-81/90, C-82/90 ja C-83/90, Compagnie commerciale de l'Ouest ym. v. Receveur principal des douanes de La Pallice Port, tuomio 11.3.1992 (Kok. 1992, s. I-1847, 35 kohta); asia C-266/91 Celulose Beira Industrial SA v. Fazenda Pública, tuomio 2.8.1993 (Kok. 1993, s. I-4337, 21 kohta); yhdistetyt asiat C-149/91 ja C-150/91, Sanders Adour ym. v. Directeur des services fiscaux des Pyrénées-Atlantiques, tuomio 11.6.1992 (Kok. 1992, s. I-3899, 27 kohta) ja asia C-17/91, Lornoy v. Belgian valtio, tuomio 16.12.1992 (Kok. 1992, s. I-6523, 32 kohta).

⁽²²⁾ EUVL C 319, 27.12.2006, s. 1.

ei sittemmin ole muuttunut. Lisäksi Belgian kilpailuviranomaisilla on parhaillaan käynnissä tutkinta, joka koskee mahdollisia hintasopimuksia BSE-testauksiin osallistuvien laboratorioiden välillä. Belgian viranomaisten mukaan tämä osoittaa selvästi, etteivät ne missään tapauksessa halua maksaa laboratorioille liiallista korvausta. Belgian viranomaiset toteavat 16 päivänä lokakuuta 2009 päivätyssä kirjeessään, että laboratorioiden mahdollisten hintasopimusten tutkinta jatkuu edelleen ja että se on määrä saattaa päätökseen vuoden 2010 ensimmäisellä neljänneksellä.

3.4 Maksujen periminen viennistä ja tuonnista

- (46) Belgian viranomaiset väittävät, että maksuosuuksia ja korvauksia ei ole koskaan sovellettu tuontiin ja vientiin. Maksuosuuksia pidätetään ainoastaan Belgiaan sijoittautuneilta yrittäjiltä, ja 10,70 euron korvaus on maksettava vain Belgiassa teurastetuista yli 30 kuukauden ikäisistä nautaeläimistä.
- (47) Belgia korostaa, että komissio on jo tutkinut nämä toimenpiteet tukia N 9/05 ja N 10/05 koskevassa päätöksessään ja todennut, että maksuosuudet eivät ole tuontitai vientituotteita syrjiviä eivätkä perussopimuksen määräysten vastaisia.

3.5 Sellaisen järjestelyn puuttuminen, jolla teurastamot siirtäisivät korvauksen tuottajien tai muiden markkinatoimijoiden maksettavaksi

- (48) Belgian viranomaiset toteavat, että teurastamot siirtävät korvauksista aiheutuvat kustannukset asiakkaidensa maksettavaksi siihen tapaan kuin yritykset tavanomaisestikin siirtävät kuluja asiakkaille. Kustannusten siirtäminen kuuluu toisin sanoen tavanomaisiin markkinamekanismeihin. Korvauksen kirjaaminen erillisenä eränä tuottajille lähetettäviin laskuihin on sekin tavanomainen käytäntö. Tältä osin Belgia viittaa tukia N 9/05 ja N 10/05 koskevan päätöksen johdanto-osan 93 ja 95 kappaleeseen, joissa katsotaan suuntaviivojen 25 kohdassa määritelyjen edellytysten täyttyvän.

3.6 Tuensaaajien luokittelu pieniksi ja keskisuuriksi yritysiksi, jäljempänä 'pk-yritykset'

- (49) Belgia toteaa, että Belgiassa kaikki maataloustuottajat voidaan luokitella pk-yrityksiksi seuraavien edellytysten perusteella: niiden palveluksessa on vähemmän kuin 25 työntekijää, niiden vuotuinen liikevaihto on enintään 40 miljoonaa euroa tai taseen loppusumma enintään 27 miljoonaa euroa, ja muiden, pk-yritykseksi luokittelemattomien yritysten omistusosuus niistä on alle 25 prosenttia.

3.7 Huomautukset tukien soveltuvuudesta sisämarkkinoille muodollisen tutkintamenettelyn aloittamista koskevassa päätöksessä mainittuina kolmena ajanjaksona (vuosina 2001–2003, vuosina 2003–2007 ja vuodesta 2007 eteenpäin)

- (50) Belgia ei esitä erityisiä huomautuksia 1 päivän tammikuuta 2001 ja 1 päivän tammikuuta 2003 välisestä ajanjaksoista, koska komissio toteaa itsekin muodollisen tutkintamenettelyn aloittamista koskevan päätöksen johdanto-osan 80 kappaleessa, että tuet ovat todennäköisesti sisämarkkinoille soveltuvia. Belgia kuitenkin väittää, ettei tuen osuus ole ylittänyt 100:aa prosenttia kustannuksista, ja on valmis tarvittaessa toimittamaan asiasta lisätietoja.
- (51) Belgia kuitenkin huomauttaa toimittavansa nämä tiedot ainoastaan toissijaisesti, sillä se katsoo lähtökohtaisesti, ettei tässä tapauksessa ole kyse valtiontuesta ja että Belgian asia on päättää, kuinka BSE-testit rahoitetaan.
- (52) Keskimmäisen, 1 päivän tammikuuta 2003 ja 1 päivän tammikuuta 2007 välisen ajanjakson osalta Belgia toteaa, että sellaista tukea, joka olisi ylittänyt 100 prosenttia testin kustannuksista, ei ole maksettu. Belgia viittaa tukia N 9/05 ja N 10/05 koskevaan päätökseen, jossa tämä kysymys on jo selvitetty.
- (53) Siltä osin kuin kyse on 1 päivän tammikuuta 2007 jälkeisestä ajanjaksoista, Belgia väittää, ettei tuki ole voinut ylittää 40:tä euroa, koska testien kustannukset jäivät alle 40 euron.
- (54) Huomautustensa liitteenä Belgia toimittaa yksityiskohtaisen selvityksen, jossa BSE-testien rahoituksen yhteydessä toteutetut toimenpiteet esitetään aikajärjestyksessä. Koska suurin osa selvityksen tiedoista sisältyy tässä päätöksessä esitettyyn kuvaukseen, niitä ei esitetä tässä kokonaisuudessaan. Tietty seikat kerrataan kuitenkin myös jäljempänä.
- (55) BSE-testien rahoittamista koskevat toimenpiteet etenivät seuraavassa järjestyksessä:
- 1 päivän tammikuuta 2001 ja 31 päivän joulukuuta 2001 välinen aika: testit rahoitetaan kokonaisuudessaan valtionkassasta
 - 1 päivän tammikuuta 2002 ja 30 päivän kesäkuuta 2004 välinen aika: BIRB ennakkorahoittaa testejä. BIRB:n myöntämä ennakkorahoitus on yhteensä 67 156 527,65 euroa.
 - 1 päivän heinäkuuta 2004 ja 30 päivän marraskuuta 2004 välinen aika: FAVV ennakkorahoittaa testejä
 - 1 päivän joulukuuta 2004 ja 31 päivän joulukuuta 2005 välinen aika: 15 päivänä lokakuuta 2004 annettun kuninkaallisen asetuksen nojalla aletaan periä korvausta, joka on 10,70 euroa testattua nautaeläintä kohden. Siihen lisätään FAVV:n rahoitus, jonka se maksaa omista kassavarannoistaan ja sille valtionkassasta varatuilla takaisin maksettavilla ennakoilla

— 1 päivästä tammikuuta 2006 lähtien: testauksen kustannukset rahoitetaan korvauksella, joka on 10,70 euroa testattua nautaeläintä kohden, sekä seitsemältä toimialalta pidettävillä maksuosuuksilla ⁽²³⁾. Osa maksuosuuksien tuotosta käytetään 1 päivästä tammikuuta 2002 lähtien ennakorahoitettujen BSE-testien kustannusten hyvittämiseen. Korvausta korotetaan indeksin mukaisesti 11,07 euroon 1 päivästä tammikuuta 2008 lähtien.

(56) BSE-testien hinnat ovat seuraavat:

(euroa)		
Ajanjakso	Testin kokonaiskulut (*)	Korvauksen määrä
1.1.2001–31.1.2001	111,81	/
1.2.2001–31.3.2001	89,50	/
1.4.2001–31.12.2001	64,71	/
1.1.2002–15.3.2002	64,74	/
16.3.2002–31.12.2003	63,45	/
1.1.2004–15.1.2004	63,42	/
16.1.2004–30.6.2004	53,88	/
1.7.2004–30.11.2004	43,44	/
1.12.2004–31.12.2004	43,44	10,70
1.1.2005–30.6.2005	43,47	10,70
1.7.2005–31.12.2005	38,62	10,70
1.1.2006–30.9.2006	40,35	10,70
1.10.2006–31.12.2006	39,32	10,70
1.1.2007–31.12.2007	39,35	10,70
1.1.2008–31.12.2008	39,38	11,07

(*) Näihin kustannuksiin sisältyvät laboratoriokulut, näytteet viranomaisen puolesta tutkivan eläinlääkärin palkkio sekä näytteenottosijat.

3.8 Vastaukset komission esittämiin lisäkysymyksiin

(57) Belgia esittää 16 päivänä lokakuuta 2009 päivätyssä kirjeessään useita täsmennyksiä vastaukseksi komission 24 päivänä heinäkuuta 2009 Belgian huomautuksista esittämiin kysymyksiin. Ensinnäkin Belgia toistaa kantansa, jonka mukaan jäsenvaltiolla ei ole velvollisuutta siirtää BSE-testien kustannuksia taloudellisten toimijoiden maksettavaksi. Koska viranomaisien pakollisten tarkastusten kustannukset liittyvät kansanterveyden suojeluun, niitä ei voida pitää vastasuorituksena tarjotusta palvelusta

eikä siirtää taloudellisten toimijoiden maksettaviksi. Yhteistyön nimissä Belgia on kuitenkin päättänyt vastata komission kysymyksiin muodollisen tutkintamenettelyn aloittamista koskevassa päätöksessä esitetyn päättelyn mukaisesti.

(58) Siltä osin kuin on kyse yhteisön rahoitusosuudesta, Belgia vahvistaa sisällyttäneensä sitä koskevat tiedot aiemmin toimittamiinsa lukuihin.

(59) Edelleen Belgia huomauttaa, että 30 päivän kesäkuuta 2004 ja 31 päivän joulukuuta 2005 välisenä ajanjaksona kustannukset rahoitti FAVV käytettävissään olevista rahoituslähteistä, jotka sille oli siirretty organisaatioilta, joihin se oli aiemmin kuulunut. Tänä ajanjaksona ei peritty lainkaan veronluonteisia maksuja.

(60) Komissio esitti joitakin kysymyksiä kahden Belgian huomautuksissa mainitun summan (15 237 646 euroa ja 67 156 527,65 euroa) välisestä suhteesta (ks. johdanto-osan 55 kappale). Belgia vastasi, että huomautuksissa mainitut 15 237 646 euroa sisältyvät kokonaisuudessaan 67 156 527,65 euron summaan. Lisäksi Belgian viranomaiset lupasivat tehdä laskelmia tarkistaakseen, että summa on varmasti oikea.

(61) Korvausten osalta Belgia huomauttaa, että ne veloitettiin maataloustuottajilta ja että ne eivät voineet olla valtiontukea. Tältä osin Belgia viittaa tukia N 9/05 ja N 10/05 koskevaan päätökseen, jossa todetaan, että 44,08 euron kokonaishinnasta vain 33,38 euroa on valtiontukea. Loput 10,70 euroa eivät ole tukea, joten tämä osuus vähennettiin testin hinnasta arvioitaessa, vastaako tuki sallittua enimmäismäärää, joka on 40 euroa testiä kohden.

(62) Belgia täsmentää vielä, että ainoa ero tarkasteltavana olevan järjestelmän ja komission tukia N 9/05 ja N 10/05 koskevassa päätöksessä hyväksymän järjestelmän välillä on korvauksen indeksikorotus 10,70 eurosta 11,07 euroon.

(63) Belgia esittää 1 päivänä joulukuuta 2009 päivätyssä kirjeessään korjauksia aiemmin toimittamiinsa testien lukumäärää koskeviin lukuihin. Se selittää, että korjatut luvut korvaavat aikaisemmat, ennen muodollisen tutkintamenettelyn aloittamista koskevaa päätöstä ja sen jälkeen lähetetyissä kirjeissä ilmoitetut luvut.

(64) Korjaukset johtuvat siitä, että aiemmin huomioon otettuihin näytteiden lukumäärä oli osoittautunut virheelliseksi. Belgian ensimmäiset laskelmat perustuivat nimittäin teoreettiseen lukuun, joka oli kolme näytettä tunnissa, kun todellisuudessa kentällä otettiin 12 näytettä tunnissa. Testien tuntikohtaisen lukumäärän korottamisen seurauksena näytekohtaiset kustannukset alenivat, mikä puolestaan vaikutti testin kokonaiskustannuksiin, sillä osa testin hinnasta muodostuu tuntipalkkiosta, joka aleni, kun näytteitä otettiin enemmän tuntia kohti. Lisäksi vuosina 2003 ja 2004 teurastettujen eläinten kokonaismäärää tarkistettiin alaspäin verrattuna aikaisemmin toimitettuihin lukuihin. Belgian 1 päivänä joulukuuta 2009 päivätyssä kirjeessä mainitut, komissiolle toimitetut luvut vuosilta 2003 ja 2004 koskevat ihmisravinnoksi teurastettuja eläimiä.

⁽²³⁾ Nämä maksuosuudet ja korvaukset hyväksyttiin tukia N 9/05 ja N 10/05 koskevalla päätöksellä.

(euroa)

Vuosi 2003	Laboratoriokulut	Eläinlääkärin tuntipalkkio	Näytteenottokulut	Testaussarjan kulut	Kokonaiskulut	Tuki > 40 EUR/testi
tammikuu	52,06	32,02	2,67	0,69	55,42	15,42
helmikuu	52,06	32,02	2,67	0,69	55,42	15,42
maaliskuu	52,06	32,02	2,67	0,69	55,42	15,42
huhtikuu	52,06	32,02	2,67	0,69	55,42	15,42
toukokuu	52,06	32,02	2,67	0,69	55,42	15,42
kesäkuu	52,06	32,02	2,67	0,69	55,42	15,42
heinäkuu	52,06	32,02	2,67	0,69	55,42	15,42
elokuu	52,06	32,02	2,67	0,69	55,42	15,42
syyskuu	52,06	32,02	2,67	0,69	55,42	15,42
lokakuu	52,06	32,02	2,67	0,69	55,42	15,42
marraskuu	52,06	32,02	2,67	0,69	55,42	15,42
joulukuu	52,06	32,02	2,67	0,69	55,42	15,42

(euroa)

Vuosi 2004	Laboratoriokulut	Eläinlääkärin tuntipalkkio	Näytteenottokulut	Testaussarjan kulut	Kokonaiskulut	Tuki > 40 EUR/testi
1.–15. tammikuuta	52,06	32,02	2,67	0,69	55,42	15,42
16.–31. tammikuuta	42	32,02	2,67	0,69	45,36	5,36
helmikuu	42	32,02	2,67	0,69	45,36	5,36
maaliskuu	42	32,02	2,67	0,69	45,36	5,36
huhtikuu	42	32,02	2,67	0,69	45,36	5,36
toukokuu	42	32,02	2,67	0,69	45,36	5,36
kesäkuu	42	32,02	2,67	0,69	45,36	5,36
heinäkuu	31,90	32,02	2,67	0,69	35,26	– 4,74
elokuu	31,90	32,02	2,67	0,69	35,26	– 4,74
syyskuu	31,90	32,02	2,67	0,69	35,26	– 4,74
lokakuu	31,90	32,02	2,67	0,69	35,26	– 4,74
marraskuu	31,90	32,02	2,67	0,69	35,26	– 4,74
joulukuu	31,90	32,02	2,67	0,69	35,26	– 4,74

(65) Johdanto-osan 64 kappaleessa olevan taulukon perusteella Belgia toteaa, että 1 päivästä heinäkuuta 2004 lähtien BSE-testien kokonaiskustannukset jäivät alle 40 euron.

(66) Tällä perusteella Belgian viranomaiset lähettivät oikaisun myös ennen muodollisen tutkintamenettelyn aloittamista toimittamaansa taulukkoon, joka esitetään menettelyn aloittamista koskevan päätöksen johdanto-osan 25 kappaleessa. Nämä viimeisimmät luvut eivät ole enää arvioita vaan toteutuneita lukuja. Korjattujen tietojen mukaan ennakkorahoituksen kokonaismäärä ei ollut aiemmin arvioitu 15 237 789,90 euroa vaan 6 619 810,74 euroa.

Ajanjakso		Testin hinta (EUR)	Testien määrä	Yhteensä (EUR)
1.1.2003–15.1.2004	Epäsuora valtiontuki	40,00	373 550	14 942 015,90
	Testin kustannukset > 40 EUR	31,08	373 550	5 759 524,54
	Yhteensä	71,08	373 550	20 701 540,44
16.1.2004–30.6.2004	Epäsuora valtiontuki	40,00	160 551	6 422 043,10
	Korvaus	22,02	160 551	860 286,19
	Yhteensä	62,02	160 551	7 282 329,29
1.1.2003–30.6.2004	Tuen enimmäismäärän (40 EUR) ylittävä ennakkorahoitus yhteensä			6 619 810,74

- (67) Lisäksi Belgia huomauttaa, että jos Belgian kilpailuviranomaisten tutkinnassa ilmenee, että mahdollinen laboratorioiden välinen laiton hintasopimus on johtanut BSE-testeistä veloitetujen hintojen kohoamiseen, se sitoutuu perimään korotuksen takaisin panemalla tarvittaessa vireille oikeudenkäynnin toimivaltaisessa tuomioistuimessa.
- (68) Belgian viranomaiset vakuuttivat 6 päivänä huhtikuuta 2011 päivätyssä kirjeessään, että 10,70 euron korvaus liittyy yksinomaan niiden tuensaajien maksamiin BSE-testeihin, joille on tosiasiallisesti tarjottu tätä palvelua kyseisenä ajankohtana, eikä korvausten tuottoa käytetä tätä aikaisempien BSE-testien ennakkorahoituksen hyvittämiseen.
- (69) Samassa 6 päivänä huhtikuuta 2011 päivätyssä kirjeessä Belgian viranomaiset ilmoittivat BIRB:n ennakkorahoituksen kokonaismääräksi 67 156 527,65 euroa. FAVV on hyvittänyt osan tästä kokonaismäärästä seuraavasti:

Vuosi	FAVV:n hyvitykset
2005	4 477 102 EUR
2006	4 477 102 EUR
2007	Ei hyvitystä (hyvitykselle haettiin lykäystä, joka myönnettiin korkoa vastaan)
2008	194 901 EUR (lykätylee hyvitykselle kertyneet korot)
2008–	Hyvitykset BIRB:lle lopetetaan – 22.12.2008 annettu puitelaki
Hyvittämättä	58 202 323 EUR

(70) Belgia selittää, että hallitus oli päättänyt lykätä ennakkorahoituksen hyvittämistä BIRB:lle ja että takaisin perityt määrät siirretään siitä syystä ylijäämänä FAVV:lle. Tämä ylijäämä luetaan BSE-testien hyvitykseksi.

(71) Siltä osin kuin on kyse BSE-testien kustannusten siirtämisestä tuottajien maksettavaksi, Belgia vakuuttaa, ettei sillä ollut käytössä mitään järjestelmää, jossa teurastamot olisi nimenomaisesti veloitettu laskuttamaan BSE-testien korvaukset tuottajilta, vaan ne toimivat näin luonnostaan. Belgia on toimittanut näytteeksi joitakin laskuja, joista käy selvästi ilmi, että hyvityksen määrä on veloitettu erillisenä eränä. Näytteet ovat teurastamon tuottajalle laatimia ostolaskuja, joissa korvauksen määrä on vähennetty teurastamon eläimestä maksamasta kokonaishinnasta. Belgia toteaa laskujen todistavan, että tuottaja on FAVV:lle hyvitettyjen BSE-testien lopullinen maksaja.

(72) Viimeisessä, 25 päivänä toukokuuta 2011 päivätyssä kirjeessään Belgian viranomaiset väittävät, että tukimääriin voitiin asetuksen soveltamisaikana soveltaa samanaikaisesti sekä Euroopan yhteisön perustamissopimuksen 87 ja 88 artiklan soveltamisesta vähämerkityksiseen tukeen maatalous- ja kalastuslalla 6 päivänä lokakuuta 2004 annetussa komission asetuksessa (EY) N:o 1860/2004 ⁽²⁴⁾ tarkoitettua vähämerkityksisen tuen enimmäismäärää että tuen sisämarkkinoille soveltuva enimmäismäärää, joka on 40 euroa testiä kohden.

4. MUIDEN ASIANOMAISTEN HUOMAUTUKSET

- (73) Komissio ei saanut tässä menettelyssä huomautuksia muilta asianomaisilta.

5. ARVIOINTI

5.1 Valtiontuen olemassaolo

- (74) Muodollisen tutkintamenettelyn aloittamista koskevasta päätöksestä esittämissään huomautuksissa Belgia toteaa alustavasti, että koska BSE-testit ovat pakollisia, ne kuuluvat jäsenvaltioiden maksettavaksi, ja ettei missään yhteisön säännöksessä veloiteta siirtämään tarkastuskustannuksia yrityksille. Maatalouden suuntaviivat vuosiksi 2007–2013 ja komission tähänastinen käytäntö osoittavat kuitenkin selvästi, että testien eritasoiset kustannukset voivat vääristää kilpailua ja että useimmat jäsenvaltiot myöntävät tukea BSE-testien kustannusten kattamiseksi. Tuen intensiteettiä on siten aiheellista säännellä, jotta rajoitetaan tukien aiheuttamaa kilpailun vääristymistä. TSE-suuntaviivoissa todetaan selvästi, että valtiontukiin liittyy kilpailun vääristymisen riski. Esimerkiksi TSE-suuntaviivojen 24 kohdassa mainitaan, että ”ihmisravinnoksi teurastettavien nautaeläinten pakollisten BSE-testien osalta välitön ja välillinen julkinen tuki saa olla 1 päivästä tammikuuta 2003 alkaen kuitenkin yhteensä enintään 40 euroa testiä kohden, yhteisön tuki mukaan luettuna. Testausvelvollisuus voi perustua yhteisön tai jäsenvaltion lainsäädäntöön.” TSE-suuntaviivat annettiin jäsenvaltioille, joita pyydettiin toteuttamaan aiheelliset toimenpiteet ja

⁽²⁴⁾ EUVL L 325, 28.10.2004, s. 4.

muuttamaan voimassa olevat valtiontukijärjestelmänsä näiden suuntaviivojen mukaisiksi. Myös maatalouden suuntaviivoihin vuosiksi 2007–2013 sisältyy maininta BSE-testausta koskevasta valtiontuesta (132 f kohta ja sitä seuraavat kohdat). Lisäksi on tärkeää korostaa, etteivät Belgian viranomaiset ole hakeneet muutosta tukia N 9/05 ja N 10/05 koskevaan päätökseen, jossa osa BSE-testien rahoituksesta luokitellaan valtiontueksi, ja että ne ovat siten implisiittisesti ilmaisseet hyväksyvänsä BSE-testien rahoituksen luokittelun valtiontueksi.

- (75) Edellä esitetyn perusteella sille, että Belgia kyseenalaistaa BSE-testien rahoittamisen luokittelun valtiontueksi testien pakollisuuteen vedoten, ei ole mitään perustetta sovellettavissa säännöksissä, joita on sovellettu jo useita vuosia.
- (76) Näin ollen komissio tutkii kyseiset toimenpiteet SEUT-sopimuksen 107 artiklan perusteella. SEUT-sopimuksen 107 artiklan 1 kohdassa todetaan, että jollei perussopimuksessa toisin määrätä, jäsenvaltion myöntämä tuki, joka vääristää tai uhkaa vääristää kilpailua suosimalla jotakin yritystä tai tuotannonalaa, ei sovellu sisämarkkinoille, siltä osin kuin se vaikuttaa jäsenvaltioiden väliseen kauppaan.
- (77) Jotta toimenpide kuuluisi SEUT-sopimuksen 107 artiklan 1 kohdan soveltamisalaan, seuraavien neljän edellytyksen on täyttyttävä: 1) toimenpide on rahoitettava valtion toimesta tai valtion varoista ja sen on oltava valtion toimenpide, 2) sen on koskettava valikoivasti tiettyjä yrityksiä tai tuotannonaloja, 3) siihen on sisällyttävä taloudellista etua tuensaajayrityksille ja 4) sillä on oltava vaikutusta yhteisön sisäiseen kauppaan ja sen on vääristettävä tai uhattava vääristää kilpailua.
- (78) Seuraavissa johdanto-osan kappaleissa näitä neljää edellytystä sovelletaan tarkasteltavana oleviin toimenpiteisiin, jotka voivat olla valtiontukea.
- (79) Kuten johdanto-osan 55 kappaleessa todetaan, BSE-testien kustannusten kattamiseksi on käytetty useita eri rahoitusjärjestelmiä. Tutkittaessa valtion varojen käyttöä koskevaa edellytystä tässä päätöksessä tehdään ero BSE-testien eri rahoitustapojen välillä.

5.1.1 Valtion varojen käyttö

5.1.1.1 1 päivän tammikuuta 2001 ja 31 päivän joulukuuta 2001 välinen aika

- (80) BSE-testien kustannukset rahoitettiin 1 päivän tammikuuta 2001 ja 31 päivän joulukuuta 2001 välisenä aikana kokonaisuudessaan valtionkassasta. Tässä tapauksessa ei siis ole epäilystäkään siitä, että tuki rahoitettiin valtion varoista.

5.1.1.2 1 päivän tammikuuta 2002 ja 30 päivän kesäkuuta 2004 välinen aika

- (81) Seuraavana ajanjaksona eli 1 päivän tammikuuta 2002 ja 30 päivän kesäkuuta 2004 välisenä aikana BIRB ennakkorahoitti testejä siihen asti, kunnes niiden rahoittamiseksi löydettiin rakenteellinen ratkaisu. BIRB on liittoval-

tion laitos, jolla on oikeushenkilöllisyys. Se muodostettiin entisestä Belgian kansantalous- ja maatalousasioita hoitava virastosta (Office Belge de l'Économie et de l'Agriculture, OBEA) ja entisen kiintiöiden ja lisenssien keskusviraston (Office Central des Contingents et Licences, OCCL) maatalousjaostosta. Se on maatalous- ja elinkeinoministeriöön kuuluva puolivaltiollinen elin, joka on luokiteltu ryhmään B. BIRB on yhteisen maatalouspolitiikan mukainen hyväksytty maksajavirasto, jonka toimintaa rahoittaa EMOTR⁽²⁵⁾. Sille voidaan lisäksi antaa liittovaltion tai aluehallintojen maatalouspolitiikkaan liittyviä tehtäviä. Liittovaltiotason (talousasioista vastaava liittovaltion virasto) talousarviosta on osoitettu BIRB:n käyttöön määräraha sen hallintobudjetin tasapainottamiseksi. Lisäksi BIRB:llä on jonkin verran omia tuloja (joidenkin palkkioiden ja vähäisten sijoitusten tuotoista). Edellä esitetyn perusteella myös BIRB:n välittämää rahoitusta on pidettävä valtion varoista maksettuna tukena.

5.1.1.3 1 päivän heinäkuuta 2004 ja 30 päivän marraskuuta 2004 välinen aika

- (82) 1 päivän heinäkuuta 2004 ja 30 päivän marraskuuta 2004 välisenä aikana testit ennakkorahoitti liittovaltion elintarviketurvallisuusvirasto FAVV. Tuolloin voimassa olleen lainsäädännön (pääasiallisesti 4 päivänä helmikuuta 2000 FAVV:n perustamisesta annetun lain⁽²⁶⁾ perusteella FAVV:n toimintaa rahoitettiin eri lähteistä saaduilla tuloilla, kuten veronluonteisilla maksuilla, lupamaksuilla ja palkkioilla, hallinnollisten sakkojen tuotolla sekä satunnaisilla tuloilla, lahjoilla ja testamenttilahjoituksilla⁽²⁷⁾. FAVV on tiettyjen yleistä etua palvelevien yhteisöjen valvonnasta 16 päivänä maaliskuuta 1954 annetussa laissa⁽²⁸⁾ ryhmään A luokiteltu julkinen laitos, jolla on oikeushenkilöllisyys. Näiden tietojen perusteella vaikuttaa siltä, että FAVV:n myöntämät tuet ovat valtion varoja ja että niiden osoittamisesta päättää julkinen viranomainen, koska FAVV kuuluu kansanterveyden alalla toimivaltaisen ministeriön alaisuuteen.

5.1.1.4 1 päivän joulukuuta 2004 ja 31 päivän joulukuuta 2005 välinen aika

- (83) BSE-testit rahoitettiin 1 päivän joulukuuta 2004 (15 päivänä lokakuuta 2004 annetun kuninkaallisen asetuksen voimaantulopäivä) ja 31 päivän joulukuuta 2005 (10 päivänä marraskuuta 2005 annetun kuninkaallisen asetuksen voimaantulopäivä) välisenä aikana korvauksella, joka oli 10,70 euroa testattua nautaeläintä kohden. Tähän lisättiin FAVV:n rahoitus, jonka se maksoi omista kassavarannoistaan ja sen saataville valtionkassasta asetettulla takaisin maksettavalla ennakolla.

- (84) Siinä osassa rahoitusta, jonka FAVV on maksanut omista varoistaan, on kyse valtion varoista (ks. johdanto-osan 82 kappale)

⁽²⁵⁾ Lähde: www.birb.be

⁽²⁶⁾ MB, 18.2.2000, s. 5053.

⁽²⁷⁾ Ks. 4 päivänä helmikuuta 2000 annetun lain 10 §.

⁽²⁸⁾ MB, 24.3.1954, s. 2210.

- (85) Korvauksissa puolestaan voi olla kyse valtion varoista, jos osoitetaan, että ne eivät täysin kata sen palvelun tosiasiallisia kustannuksia, joka niillä on tarkoitus korvata. Jos nimittäin korvaus ei vastaa tarjotun palvelun kustannuksia, ylitys katsotaan korvauksen perineen valtion laitoksen käytettävissä oleviksi valtion varoiksi. Sen vuoksi on tärkeää selvittää, onko korvaukset maksettu FAVV:n yrityksille tosiasiallisesti tarjoamista palveluista ja perustuvatko ne markkinahintoihin (ks. muodollisen tutkintamenettelyn aloittamista koskevan päätöksen johdanto-osan 54 kappale). Tätä kysymystä käsitellään jäljempänä siinä yhteydessä, kun tutkitaan edun käsitettä.

5.1.1.5 1 päivän tammikuuta 2006 jälkeinen aika

- (86) 10 päivänä marraskuuta 2005 annettujen kuninkaallisten asetusten voimaantulon jälkeisen eli 1 päivänä tammikuuta 2006 alkavan ajanjakson osalta on tutkittava, ovatko näissä asetuksissa vahvistetut korvaukset ja maksuudet valtion varoja. Tämä kysymys tutkittiin jo tukia N 9/05 ja N 10/05 koskevassa päätöksessä. Sen johdanto-osan 44 kappaleessa todetaan yleisesti, että maksuudet ovat valtion varoja ja että korvauksissa voi olla kyse valtion varoista, jos ne eivät kata kokonaisuudessaan sen palvelun kustannuksia, joka niillä oli tarkoitus korvata. BSE-testien tapauksessa osa rahoituksesta saatiin korvauksista ja osa maksuosuuksista. Tukia N 9/05 ja N 10/05 koskevassa päätöksessä katsotaan, että se osa BSE-testien rahoituksesta, joka tuli korvauksista, ei ole valtiontukea, ja että maksuosuuksista tullut rahoitus on sisämarkkinoille soveltuvaa valtiontukea. Kuten muodollisen tutkintamenettelyn aloittamista koskevan päätöksen johdanto-osan 34 kappaleessa todetaan, tämä päätös ei koske komission päätöksellä hyväksyttyjä tukia, eikä niitä tutkita uudestaan tässä yhteydessä.
- (87) Belgialta virallisen tutkintamenettelyn aloittamisen jälkeen saatujen tietojen mukaan osa maksuosuuksista saadusta tuotosta käytettiin vuosina 2005 ja 2006 sellaisiin 1 päivän tammikuuta 2003 ja 1 päivän joulukuuta 2004 välisenä aikana tehtyjen BSE-testien ennakkorahoituksen hyvityksiin, jotka ylittivät 40 euroa. Tätä ei kuitenkaan mainita tukia N 9/05 ja N 10/05 koskevassa päätöksessä. Osa maksuosuuksista siis käytettiin 1 päivän tammikuuta 2003 ja 1 päivän joulukuuta 2004 välisenä aikana tehtyjen BSE-testien rahoittamiseen, ja tarkoituksena oli perii maataloustuottajilta kollektiivisesti takaisin se osa pakollisten BSE-testien ennakkorahoituksesta, joka ylitti tuen sallitun enimmäismäärän eli 40 euroa.
- (88) Se, että osa maksuosuuksien tuotosta käytettiin testien ennakkorahoituksen hyvityksiin, ei vaikuta niiden luokiteluun valtion varoiksi tukia N 9/05 ja N 10/05 koskevassa päätöksessä.

5.1.2 Valikoivan edun antaminen tietyille yritykselle

- (89) Valikoivan edun olemassaoloa arvioitaessa on tärkeää tehdä ero valtion varoilla, mukaan luettuina maksuosuuksilla, rahoitettujen toimenpiteiden ja korvauksilla rahoitettujen toimenpiteiden välillä.
- (90) Valtion varoilla, mukaan luettuna maksuosuuksilla, rahoitettujen toimenpiteiden osalta komissio on johdonmukaisesti katsonut ⁽²⁹⁾, että jos valtio rahoittaa sellaisten pakollisten tarkastusten kustannukset, jotka liittyvät tuotteiden tuotantoon tai kaupan pitämiseen, rahoitusta on pidettävä yrityksii hyödyttävänä valikoivana etuna ⁽³⁰⁾. Tällaisella rahoituksella valtio nimittäin alentaa yrityksen talousarviota normaalisti rasittavia maksuja. Edellä esitetystä voidaan päätellä, että sellaiset maataloustuottajat, teurastamot ja muut yritykset, jotka jalostavat, käsittelevät, myyvät tai pitävät kaupan tarkastelujakson aikana sovellettavan lainsäädännön nojalla BSE-testattaviksi määrättyjen nautaeläinten lihasta valmistettuja tuotteita, harjoittavat taloudellista toimintaa ja ovat 1 päivästä tammikuuta 2001 lähtien saaneet valtiontukea BSE-testeihin myönnetyn rahoituksen muodossa.
- (91) Belgian väitteitä (ks. johdanto-osan 37 kappale ja sitä seuraavat kappaleet) siitä, että BSE-testien rahoittaminen on välttämätöntä kansanterveyden suojeluun liittyvistä syistä ja että on jäsenvaltion asia päättää BSE-testien tavanomaisesta rahoitusjärjestelmästä, ei voida hyväksyä johdanto-osan 74 kappaleessa esitetystä syistä. Erityisesti valikoivuuden arvioinnin osalta Belgia katsoo, että valikoivuudesta voidaan puhua vain silloin, kun tietyt toimialat tai yritykset ovat saaneet normaaliin järjestelmään verrattuna edullisempaa kohtelua. Se, että eri jäsenvaltiot noudattavat BSE-testien rahoituksessa eri käytäntöjä ja että tämä voi johtaa kilpailun vääristymiseen, ei Belgian mukaan ole valtiontukiin vaan lainsäädäntöjen yhdenmukaistamiseen liittyvä ongelma.
- (92) Tätä väitettä ei kuitenkaan voida hyväksyä. Kuten tukia N 9/05 ja N 10/05 koskevassa päätöksessä todetaan, valikoivuusedellytys täyttyy, jos etu on varattu ainoastaan tietyille yrityksille tai tietyille toimialalle. Kansallisella tasolla BSE-testien rahoittaminen valtion tuella hyödyttää tässä tapauksessa vain yhtä toimialaa, nimittäin BSE-testattaviksi määrättyjen eläinten kasvattajia. Yhteisön tasolla BSE-testien rahoittaminen valtion toimesta tai valtion varoista antaa näille yrityksille taloudellista etua verrattuna

⁽²⁹⁾ Ks. erityisesti tukia N 9/05 ja N 10/2005 koskevan päätöksen 73 kappale, jossa todetaan, että "komissio on johdonmukaisesti katsonut, että valtion rahoituksen myöntäminen sellaisista pakollisista tarkastuksista aiheutuviin kustannuksiin, jotka liittyvät suoraan tuotteiden tuotantoon tai kaupan pitämiseen, antaa valikoivaa etua näille yrityksille".

⁽³⁰⁾ Ks. TSE-suuntaviivojen 7 ja 12 kohta.

ulkomaisiin kilpailijoihin, joiden pakollisia BSE-testejä ei rahoiteta valtion toimesta tai valtion varoista. TSE-suuntaviivojen 8 ja 9 kohdassa todetaan selvästi, että alaa ollaan yhdenmukaistamassa yhteisön lainsäädännöllä, jossa alan edellytetään vastaavan kustannuksista, mutta yhdenmukaistaminen on hidasta, ja että sen vuoksi komissio on päättänyt selvittää ja muuttaa TSE-kustannuksia koskevaa valtiontukipolitiikkaansa. TSE-suuntaviivojen 24 kohdassa puolestaan todetaan, että testausvelvollisuus voi perustua yhteisön tai jäsenvaltion lainsäädäntöön. Tämä osoittaa selvästi, että yhteisön lainsäädäntöä ei ole yhdenmukaistettu testausvelvollisuuden osalta, jolloin seurauksena voi myös olla jonkin tietyn jäsenvaltion yrityksiä suosiva valikoiva tuki. Toisin sanoen valtion varoilla, kuten maksuosuuksilla, rahoitetut toimenpiteet antavat valikoivaa etua sellaisille maataloustuottajille, teurastamoille ja muille yrityksille, jotka jalostavat, käsittelevät, myyvät tai pitävät kaupan asiaa koskevan lainsäädännön nojalla BSE-testattaviksi määräytyistä nautaeläimistä valmistettuja tuotteita, koska ne alentavat tuensaajia normaalisti rasittavia maksuja. Tätä etua ei myönnetä suorina maksuina, vaan BSE-testien kustannuksista vastaavat julkiset viranomaiset, jotka maksavat ne suoraan laboratorioille. Laboratoriot suorittavat testit teurastamojen pyynnöstä ja laskuttavat niiden kustannukset FAVV:ltä.

- (93) Korvauksilla rahoitettujen tukitoimenpiteiden osalta on aiheellista tutkia, onko näiden korvausten avulla myönnetty etua. Kuten muodollisen tutkintamenettelyn aloittamista koskevassa päätöksessä (johdanto-osan 61 ja 62 kappale) todetaan, kyseessä on etu vain, jos korvaus on FAVV:n taloudellisille toimijoille tosiasiallisesti tarjoamien palvelujen todellisia kustannuksia pienempi. Lisäksi on selvitettävä, onko korvaukset maksettu FAVV:n yrityksille tosiasiallisesti tarjoamista palveluista. Tarkemmin sanottuna kysymys on siitä, onko teurastamoille ja tuottajille, jotka ovat maksaneet korvauksena 10,70 euroa testattua nautaeläintä kohti 1 päivän joulukuuta 2004 ja 31 päivänä joulukuuta 2005 välisenä aikana, myönnetty etua ja onko FAVV tosiasiallisesti tarjonnut niille tätä palvelua.

- (94) Vastineessaan muodollisen tutkintamenettelyn aloittamista koskevaan päätökseen Belgian viranomaiset väittivät, että korvaus (10,70 euroa testattua nautaeläintä kohti) oli ainoa rahoituslähde, jota FAVV käytti BSE-testien kustannusten kattamiseen, FAVV:n omia kassavaroja ja valtionkassasta varattuja takaisin maksettavia ennakkoja lukuun ottamatta. Korvauksen maksamisesta vastasivat teurastamot. Belgian viranomaiset mainitsivat, ettei teurastamoilla ole mitään lakisääteistä velvollisuutta laskuttaa korvauksen määrää asiakkailtaan mutta että teurastamoilla on tapana veloittaa se erillisenä eränä tuottajilta. Belgia on todistanut tämän esittämällä näytteeksi laskuja, joista ilmenee selvästi, että teurastamot laskuttavat korvauksen erikseen tuottajilta. Belgia katsoo, ettei sitä, kuinka teurastamot siirtävät maksamansa korvauksen tuottajien tai mahdollisten muiden palvelun saajien

maksettavaksi, ole tarpeen säännellä muodollisesti, koska tämä kustannuserä laskutetaan tuottajilta samaan tapaan kuin muutkin teurastuksesta aiheutuvat kulut.

- (95) Edellä esitetyn perusteella voidaan todeta, että muodollisen tutkintamenettelyn aloittamisesta tehdyn päätöksen johdanto-osan 44 kappaleessa esitetty epäily siitä, että teurastamoilta perittäisiin paljon suurempi maksu kuin muilta palvelun saajilta, on aiheeton, koska Belgian sittemmin toimittamien tietojen perusteella tämän korvauksen määrä laskutetaan tuottajilta.
- (96) Kysymykseen BSE-testien markkinahintaisuudesta Belgia vastaa, että FAVV on heinäkuusta 2005 lähtien veloittanut testeistä alle 40 euroa ja että maatalouden suuntaviivoissa vuosiksi 2007–2013 todetaan, että 40 euroa on nykyisin edullisimmaksi arvioitu hinta yhteisössä. Tämä osoittaa, että tarkastelujakson aikana hinnat olivat Belgiassa samalla tasolla kuin muuallakin EU:ssa. Toiseksi Belgia väittää vastauksessaan muodollisen tutkintamenettelyn aloittamista koskevaan päätökseen, että nyt tarkasteltavana oleva tilanne on samanlainen kuin tukia N 9/05 ja N 10/05 koskevassa päätöksessä tutkittu tilanne ja että kyseisessä päätöksessä todetaan, että palveluntarjoajat on nimetty avoimissa ja syrjimättömissä menettelyissä (ks. tukia N 9/05 ja N 10/05 koskevan päätöksen johdanto-osan 82 kappale). Kolmanneksi komissio panee merkille, että Belgia on sitoutunut toteuttamaan kaikki käytettävissään olevat oikeudelliset keinot testeistä liikaa maksetun hinnan takaisin perimiseksi, mikäli Belgian kilpailuviranomaisen tutkinnassa todetaan, että laboratorioden välillä on laitton hintasopimus, jonka vaikutuksena on ollut testien hintojen kohoaminen. Näiden näkökohtien perusteella komissio katsoo, ettei korvauksia voida lukea valtion varoiksi, koska FAVV:lle BSE-testeistä suoritettavat korvaukset on maksettu FAVV:n yrityksille tosiasiallisesti tarjoamista palveluista ja perustuvat markkinahintoihin.

- (97) Näin ollen voidaan tukia N 9/05 ja N 10/05 koskevan päätöksen mukaisesti todeta, ettei teurastamoille ja tuottajille ole annettu minkäänlaista etua, koska korvaus vastaa maksua korvauksen suorittajalle tarjotusta palvelusta ja koska testin hinta perustuu markkinahintaan. Saman toteutuksen perusteella voidaan katsoa, ettei toimenpidettä ole rahoitettu valtion varoista, koska testin hinta on markkinahinnan mukainen.

5.1.3 Kilpailun vääristyminen ja vaikutus jäsenvaltioiden väliseen kauppaan

- (98) Siltä osin kuin on kyse muista SEUT-sopimuksen 107 artiklan 1 kohdan soveltamista koskevista edellytyksistä, toimenpide on omiaan vaikuttamaan Belgian

asemaan kyseisillä markkinoilla⁽³¹⁾. Koska belgialaiset yritykset toimivat kansainvälisillä markkinoilla, joilla kilpailu on kovaa, toimenpide vääristää tai uhkaa vääristää kilpailua⁽³²⁾ ja vaikuttaa jäsenvaltioiden väliseen kauppaan.

5.1.4 Päätelemät SEUT-sopimuksen 107 artiklan 1 kohdassa tarkoitetun tuen luonteesta

- (99) Edellä esitetyn perusteella komissio katsoo, että BSE-testien rahoittaminen edellä tarkoitetuilla maksuosuuksilla ja muilla valtion varoilla merkitsee valtion varoista myönnettyä etua. Tämä etu vääristää tai uhkaa vääristää kilpailua suosimalla tiettyjä yrityksiä ja tiettyjä tuotannonaloja, koska se on omiaan vaikuttamaan jäsenvaltioiden väliseen kauppaan. Etu myönnetään sellaisille maataloustuottajille, teurastamoille ja muille yrityksille, jotka jalostavat, käsittelevät, myyvät tai pitävät kaupan asiaa koskevan lainsäädännön nojalla BSE-testattaviksi määrättyjen nautaeläinten lihasta valmistettuja tuotteita. Näin ollen komissio toteaa näiden tukitoimenpiteiden kuuluvan SEUT-sopimuksen 107 artiklan 1 kohdan soveltamisalaan. Sen sijaan sitä osaa BSE-testien kustannuksista, joka rahoitetaan korvauksilla, ei katsota valtiontueksi, koska maksajat saavat korvausta vastaan markkinahintaan tarjottuja palveluja.

5.2 Tuen sääntöjenvastaisuus

- (100) Belgian viranomaiset jättivät 1 päivästä tammikuuta 2001 lähtien täyttämättä velvollisuutensa ilmoittaa komissiolle SEUT-sopimuksen 108 artiklan 3 kohdassa edellytetyllä tavalla BSE-testien rahoittamista koskevista tukitoimenpiteistä. Asetuksen (EY) N:o 1/2004 soveltamisalaan kuuluvat tuet on vapautettu ilmoitusvelvollisuudesta edellyttäen, että ne täyttävät kyseisessä asetuksessa esitetyt edellytykset. Jos tuet eivät täytä kyseisiä edellytyksiä, ne ovat sääntöjenvastaisia.

5.3 Tukien rahoittaminen

- (101) Koska kyseessä on osin veronluonteisilla maksuilla eli maksuosuuksilla rahoitettu valtiontuki, komission on arvioitava tuilla rahoitettu toiminta ja itse tuen rahoitus. Valtiontuen rahoituksen mahdollinen soveltumattomuus sisämarkkinoille nimittäin tekee myös vastaavasta tuesta sisämarkkinoille soveltumattoman, vaikka tuki olisi myönnetty kilpailusääntöjen mukaisesti.
- (102) Vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan verot eivät kuulu SEUT-sopimuksen valtiontukia koskevien määräysten soveltamisalaan lukuun ottamatta tilannetta, jossa veroilla

rahoitetaan tukitoimenpide siten, että ne ovat erottamaton osa kyseistä toimenpidettä⁽³³⁾. Jotta veron tai veron osan voidaan katsoa olevan erottamaton osa tukitoimenpidettä, veron ja tuen välillä on ehdottomasti oltava sovellettavassa kansallisessa lainsäädännössä säädetty varojen käyttötarkoitusta koskeva sitova yhteys, jonka mukaisesti veron tuotto on käytettävä väistämättä tuen rahoittamiseen⁽³⁴⁾. Mikäli tällainen yhteys on olemassa, veron tuotolla vaikutetaan suoraan tuen suuruuteen⁽³⁵⁾ ja tämän seurauksena arviointiin tuen soveltuvuudesta sisämarkkinoille.⁽³⁶⁾

- (103) Sen vuoksi on tutkittava, täyttääkö 1 päivästä heinäkuuta 2004 lähtien pidätetty maksuosuus johdanto-osan 102 kappaleessa mainitut edellytykset, ja eroteltava eri ajanjaksoina sovellettavat oikeudelliset välineet. Rahoitettu tukitoimenpide on vapautettu ilmoitusvelvollisuudesta, mutta vapautus ei koske toimenpiteen rahoitusjärjestelyä. Näin ollen on arvioitava myös kyseisen rahoitusjärjestelyn sääntöjenmukaisuus koko tarkastelujakson ajalta.

5.3.1 1 päivän heinäkuuta 2004 ja 31 päivän joulukuuta 2005 välinen aika

- (104) Tänä ajanjaksona tuet rahoitettiin FAVV:n ennakkorahoituksella sekä 15 päivänä lokakuuta 2004 annetussa kunnikaallisessa asetuksessa tarkoitetuilla korvauksilla. Jälkimmäisiä ei kuitenkaan tarkastella tässä luvussa, koska ne eivät ole tukea (ks. johdanto-osan 97 kappale). Tältä osin on arvioitava, onko rahoitusjärjestelmä erottamaton osa tukitoimenpidettä. Voimassa olevasta lainsäädännöstä ei voida päätellä, että FAVV:n rahoitustavan ja BSE-testien rahoituksen välillä olisi sitova yhteys ja että veronluonteisen maksun tuotto olisi väistämättä käytettävä tuen rahoittamiseen. FAVV:n perustamisesta 4 päivänä helmikuuta 2000 annetun lain perusteella FAVV:n toimintaa rahoitetaan nimittäin useista eri lähteistä (ks. johdanto-osan 82 kappale). Ei liioin voida sanoa, että veronluonteisen maksun tuotolla vaikutettaisiin suoraan tuen suuruuteen, koska testit rahoitetaan sekä korvauksilla että muilta osin FAVV:n varoilla. Näin ollen FAVV:n rahoittamien tukien määrä vaihtelee testien hinnan mukaan eikä FAVV:lle suoritettujen maksuosuuksien mukaan. Maksuosuuksien tuoton ja ennakkorahoituksen hyvityksen välillä ei siten ole sitovaa yhteyttä.

⁽³³⁾ Asia C-174/02, Streekgewest Westelijk Noord-Brabant/Staatssecretaris van Financiën, tuomio 13.1.2005 (Kok. 2005, s. I-85, 25 kohta).

⁽³⁴⁾ Edellä alaviitteessä 36 mainittu asia Streekgewest, tuomion 26 kohta, ja yhdistetyt asiat C-266/04–C-270/04, C-276/04 ja C-321/04–C-325/04, Nazairdis SAS ym. v. Caisse nationale de l'organisation autonome d'assurance vieillesse des travailleurs non salariés des professions industrielles et commerciales (Organic), tuomio 27.10.2005 (Kok. 2005, s. I-9481, 46–49 kohta).

⁽³⁵⁾ Yhdistetyt asiat C-393/04 ja C 41/05, Air Liquide v. Ville de Seraing ja Province de Liège, tuomio 15.6.2006 (Kok. 2006, s. I-5293, 46 kohta) ja edellä alaviitteessä 36 mainittu asia Streekgewest, tuomion 28 kohta.

⁽³⁶⁾ Asia 47/69, Ranska v. komissio, tuomio 25.6.1970 (Kok. 1970, s. 487, 17, 20 ja 21 kohta).

⁽³¹⁾ Belgian osuus unionin maataloustuotannosta oli 2,1 prosenttia vuonna 2004 (lähde: L'agriculture dans l'UE – Informations statistiques et économiques 2005).

⁽³²⁾ Unionin tuomioistuimen oikeuskäytännön mukaan tietyn yrityksen kilpailuaseman lujittaminen valtiontuen avulla yleensä vääristää kilpailua niihin kilpaileviin yrityksiin nähden, jotka eivät tätä tukea saa (asia C-730/79, Philip Morris Holland BV v. komissio, tuomio 17.9.1980 (Kok. 1980, s. 2671, 11 ja 12 kohta).

5.3.2 1 päivän tammikuuta 2006 jälkeinen aika

- (105) Maksuosuuksia koskevaa kysymystä on 1 päivästä tammikuuta 2006 lähtien säännelty FAVV:n toiminnan rahoittamiseksi pidätettävistä maksuosuuksista annetulla kuninkaallisella asetuksella. Maksuosuuksiin perustuva rahoitusjärjestelmä tutkittiin jo tukia N 9/05 ja N 10/05 koskevassa päätöksessä, jossa todettiin, että tällainen tapa rahoittaa osa BSE-testien kustannuksista ei ole tuonti- tai vientituotteita syrjivä eikä perustamissopimuksen vastainen⁽³⁷⁾. Kuten johdanto-osan 31 kappaleessa mainitaan, tämä päätös ei koske aiemmin hyväksyttyjä valtiontuki-toimia. Koska Belgia kuitenkin toteaa, että osa maksuosuuksien tuotosta käytettiin 1 päivästä tammikuuta 2006 lähtien aiempien BSE-testien ennakkorahoituksen hyvityksiin, komissiolla on oikeus tutkia rahoitusjärjestelmä siltä osin kuin maksuosuuksilla hyvitetiin BSE-testauksen ennakkorahoitusta.
- (106) Belgia väittää, että rahoitusjärjestelmä on säilynyt käytännössä muuttumattomana korvauksen indeksikorotusta lukuun ottamatta. Ainoa siihen tehty muutos oli maksuosuuksien tuoton osoittaminen BSE-kustannusten ennakkorahoituksen hyvittämiseen vuonna 2006.
- (107) Siihen kysymykseen, onko tämä rahoitus erottamaton osa tukitoimenpidettä, on vastattava kieltävästi. Maksuosuuksien tuoton käyttäminen testien ennakkorahoituksen hyvityksiin vuodesta 2006 lähtien ei vaikuttanut mitenkään tuen suuruuteen. Lisäksi Belgian viranomaiset mainitsivat, että ennakkorahoituksen takaisinperinnässä sovelletaan yhteisvastuullista järjestelmää, jossa jokainen toimija maksaa FAVV:lle maksuosuuden, ja osa näiden maksuosuuksien tuotosta osoitetaan BSE-testien ennakkorahoitukseen liittyvien aiempien kustannusten hyvittämiseen. Järjestelmään osallistuvat tasapuolisesti kaikki kyseisen ajanjakson aikana nautaeläimiä pitäneet maataloustoimijat, mutta ne eivät ole sen ainuita osallistujia. Näin ollen komissio katsoo, ettei tuen rahoitus ole erottamaton osa kyseistä tukitoimenpidettä.

5.4 Tukitoimenpiteiden soveltuvuus sisämarkkinoille

- (108) Kun toimenpide on valtiontukea ja kuuluu SEUT-sopimuksen 107 artiklan 1 kohdan soveltamisalaan, on tutkittava, voidaanko sitä pitää SEUT-sopimuksen 107 artiklan 2 ja 3 kohdan mukaisesti sisämarkkinoille soveltuvana.
- (109) Tarkasteltavana olevaan toimenpiteeseen voidaan soveltaa ainoastaan SEUT-sopimuksen 107 artiklan 3 kohdan c alakohdtaa, jonka mukaan sisämarkkinoille soveltuvana voidaan pitää tukea tietyn taloudellisen toiminnan tai talousalueen kehityksen edistämiseen, jos tuki ei muuta kaupankäynnin edellytyksiä yhteisen edun kanssa ristiriitaisella tavalla.
- (110) Maatalouden valtiontuesta vuosiksi 2000–2006 annettujen yhteisön suuntaviivojen⁽³⁸⁾, jäljempänä 'maatalouden suuntaviivat vuosiksi 2000–2006', 23.3 kohdan ja valtiontuen sääntöjenvastaisuuden arvioinnissa sovellettavien

sääntöjen määräytymisestä annetun komission tiedonannon⁽³⁹⁾ mukaan Euroopan yhteisön perustamissopimuksen 93 artiklan soveltamista koskevista yksityiskohtaisista säännöistä 22 päivänä maaliskuuta 1999 annetun neuvoston asetuksen (EY) N:o 659/1999⁽⁴⁰⁾ 1 artiklan f kohdassa tarkoitettut sääntöjenvastaiset tuet on arvioitava niiden myöntämisaikana voimassa olleiden sääntöjen ja suuntaviivojen mukaisesti. Komissio hyväksyi TSE-suuntaviivat vuonna 2002. Näitä suuntaviivoja sovellettiin 1 päivän tammikuuta 2003 ja 31 päivän joulukuuta 2006 välisenä aikana⁽⁴¹⁾. TSE-suuntaviivojen 44 kohdassa todetaan, että tiettyjä, erityisesti BSE-testaukseen liittyviä tapauksia lukuun ottamatta asetuksen (EY) N:o 659/1999 1 artiklan f kohdassa tarkoitettu sääntöjenvastainen tuki arvioidaan tuen myöntämishetkellä voimassa olleiden sääntöjen ja suuntaviivojen mukaisesti. Koska tarkasteltavana olevat tuet myönnettiin 1 päivän tammikuuta 2001 ja 31 päivän joulukuuta 2005 välisenä aikana, ne on siis tutkittava TSE-suuntaviivojen mukaisesti.

- (111) Vuosiksi 2007–2013 annettujen maatalouden suuntaviivojen 194 kohdan c alakohdan mukaan komissio ei enää sovelleta 1 päivästä tammikuuta 2007 alkaen TSE-suuntaviivoja, paitsi jos kyse on näiden suuntaviivojen 43 kohdassa ja sitä seuraavissa kohdissa tarkoitetuista sääntöjenvastaisista tuista.
- (112) Tässä tapauksessa voidaan erottaa kaksi ajanjaksoa sen mukaan, mitä oikeudellisia sääntöjä kulloinkin on sovellettava.

5.4.1 1 päivän tammikuuta 2001 ja 31 päivän joulukuuta 2002 välisenä aikana sovellettava sääntö: TSE-suuntaviivojen 45 kohdassa tarkoitettujen vuosiksi 2000–2006 annettujen maatalouden suuntaviivojen 11.4 kohta

- (113) TSE-suuntaviivojen 45 kohdan mukaan komissio arvioi ennen näiden suuntaviivojen soveltamisen alkamispäivää (siis ennen 1 päivää tammikuuta 2003) BSE-testien kustannuksiin sääntöjenvastaisesti myönnetyn valtiontuen sovellettavuutta vuosiksi 2000–2006 annettujen maatalouden suuntaviivojen 11.4 kohdan sekä vuodesta 2001 soveltamansa käytännön mukaisesti, jolloin komissio hyväksyy tällaisen tuen 100 prosenttiin asti.
- (114) Vuosiksi 2000–2006 annettujen maatalouden suuntaviivojen 11.4 kohdan mukaan sisämarkkinoille soveltuvana voidaan pitää ainoastaan
- toimenpiteitä, jotka toteutetaan osana yhteisön, jäsenvaltion tai alueen tasolla toteutettavaa asianmukaista ohjelmaa, jonka tarkoituksena on kyseisen taudin ennaltaehkäisy, valvonta tai hävittäminen (11.4.2 kohta);
 - toimenpiteitä, joiden tavoitteet ovat ennalta ehkäiseviä tai korvaavia tai näiden yhdistelmiä (11.4.3 kohta);

⁽³⁷⁾ Ks. tukia N 9/05 ja N 10/05 koskevan päätöksen 100 kappale ja sitä seuraavat kappaleet.

⁽³⁸⁾ EYVL C 28, 1.2.2000, s. 2.

⁽³⁹⁾ EYVL C 119, 22.5.2002, s. 22.

⁽⁴⁰⁾ EYVL L 83, 27.3.1999, s. 1.

⁽⁴¹⁾ Maatalouden valtiontukia koskevat suuntaviivat vuosiksi 2007–2013, 194 kohdan c alakohda.

— toimenpiteitä, jotka ovat sekä yhteisön eläinlääkintää ja kasvinuojelua koskevan lainsäädännön tavoitteiden että tällaisessa lainsäädännössä vahvistettujen erityissäännösten mukaisia (11.4.4 kohta);

— toimenpiteitä, joissa tuen osuus on enintään 100 prosenttia tukikelpoisista kustannuksista (11.4.5 kohta).

Jos tuki myönnetään yhteisön ja/tai jäsenvaltion ja/tai alueellisen tukijärjestelmän mukaisesti, komissio vaatii todisteet siitä, että eri tukijärjestelmien yhdistäminen ei mahdollista liiallisten korvauksien saantia. Jos yhteisön tukea on myönnetty, on annettava asiaa koskevan komission päätöksen päiväys ja viitetiedot.

(115) Jo muodollisen tutkintamenettelyn aloittamista koskevassa päätöksessä katsottiin, että kolme ensimmäistä näistä edellytyksistä täyttyvät (ks. kyseisen päätöksen johdanto-osan 80 kappale). Belgian viranomaiset itsekin vahvistivat tämän lähestymistavan muodollisen tutkintamenettelyn aloittamista koskevasta päätöksestä esittämässään huomautuksissa. BSE on tarttuva tauti, joka muodostaa uhan ihmisen terveydelle. Se kuuluu eläintauteihin, joiden primääritautipesäkkeen havaitsemisesta jäsenvaltioiden on ilmoitettava suoraan komissiolle ja muille jäsenvaltioille⁽⁴²⁾. Tukitoimenpiteen tavoitteena on torjua BSE-tautia tarkastamalla teurastetut ja kuolleet eläimet. Maataloustuottajille aiheutuneiden kustannusten korvaamisella pyritään varmistamaan, että toimenpiteet pannaan tosi-asiallisesti täytäntöön. Kaikki toimenpiteet on toteutettu yhteisön lainsäädännön vaatimusten tai suositusten mukaisesti⁽⁴³⁾.

(116) Siltä osin kuin kyse on neljännessä edellytyksestä, Belgian toimittamien tietojen mukaan tänä ajanjaksona BSE-testin kustannusten kattamiseen myönnettiin tukea 111,81–63,45 euroa (ks. johdanto-osan 56 kappale). Kustannuksiin sisältyvät laboratoriotutkimukset, eläinlääkärin näytteenottopalkkio sekä testaussarja. Komissio katsoo, että ne vastaavat vuosiksi 2000–2006 annettujen maatalouden suuntaviivojen 11.4.5 kohtaa, jonka mukaan tällaisiin kuluihin voivat sisältyä esimerkiksi terveystarkastuksista, testeistä ja muista seurantatoimista aiheutuneet tosiasialliset kustannukset.

(117) Näin ollen 1 päivän tammikuuta 2001 ja 31 päivän joulukuuta 2002 välisenä aikana myönnettyt tuet on katsottava sisämarkkinoille soveltuviksi.

5.4.2 1 päivän tammikuuta 2003 ja 31 päivän joulukuuta 2005 välisenä aikana sovellettavat säännöt: TSE-suuntaviivojen 21 kohta ja sitä seuraavat kohdat

(118) TSE-suuntaviivojen 23 kohdassa mainitaan, että komissio on päättänyt edelleen hyväksyä valtiontuet enintään 100 prosenttiin asti TSE-testien kustannuksista vuosiksi 2000–2006 annettujen maatalouden suuntaviivojen 11.4 kohdan periaatteiden mukaisesti (ks. johdanto-osan 114 kappale).

(119) TSE-suuntaviivoissa edellytetään vielä seuraavien vaatimusten täyttymistä:

— ihmisravinnoksi teurastettavien nautaeläinten pakollisten BSE-testien osalta välitön ja välillinen julkinen tuki saa olla 1 päivästä tammikuuta 2003 alkaen yhteensä enintään 40 euroa testiä kohden, yhteisön tuki mukaan luettuna (ks. TSE-suuntaviivojen 24 kohta);

— BSE-kustannuksiin myönnettävä valtiontuki on maksettava toimijalle, jonka tiloissa testinäytteet otetaan. Tuen saa kuitenkin maksaa toimijan asemesta laboratorioille, jos voidaan asianmukaisesti osoittaa, että maksettu valtiontuki siirretään kokonaisuudessaan toimijalle (TSE-suuntaviivojen 25 kohta).

(120) Kuten johdanto-osan 115 ja 116 kappaleessa todetaan, kaikki neljä vuosiksi 2000–2006 annetuissa maatalouden suuntaviivoissa esitettyä edellytystä täyttyvät.

(121) Tuen enimmäismäärää (40 euroa testiä kohden) koskevan edellytyksen osalta komissio toteaa, että tämä enimmäismäärä ylitettiin 1 päivän tammikuuta 2003 ja 30 päivän kesäkuuta 2004 välisenä aikana. Belgian toimittamien tietojen perusteella ylityksen kokonaismäärä oli kyseisellä ajanjaksolla 6 619 810,74 euroa. Testin kokonaiskustannukset jäivät alle 40 euron vasta 1 päivästä heinäkuuta 2004 lähtien (ks. johdanto-osan 64 kappale). Belgian viranomaisten mukaan näihin määriin sisältyvät sekä kansallinen rahoitus että yhteisön tuki (ks. johdanto-osan 58 kappale).

(122) Komissio katsoo toimenpiteen täyttävän myös sen edellytyksen, jonka mukaan valtiontuki on maksettava toimijalle, jonka tiloissa testinäytteet otetaan, ja jonka mukaan tuen saa maksaa laboratorioille, jos voidaan osoittaa, että maksettu valtiontuki siirretään kokonaisuudessaan toimijalle (TSE-suuntaviivojen 25 kohta).

(123) Kuten muodollisen tutkintamenettelyn aloittamista koskevassa päätöksessä todetaan, Belgian viranomaiset ilmoittivat, että BSE-testien kulut tilitetään suoraan laboratorioille. Toimijoiden ei tarvitse maksaa nautaeläimille tehdyistä BSE-testeistä lainkaan laboratoriokuluja. Tämä päätelmä vastaa tukia N 9/05 ja N 10/05 koskevan päätöksen johdanto-osan 95 kappaleessa samanlaisesta järjestelmästä esitettyä päätelmää. Kuten edellä osoitettiin, ainoa tuottajille siirretty kustannus on testistä perittävä korvaus (ks. johdanto-osan 93 kappale ja sitä seuraavat kappaleet), mutta tätä osaa BSE-testien rahoituksesta ei lueta valtiontueksi. Näin ollen on todettava, että maksettu valtiontuki siirretään kokonaisuudessaan toimijalle.

5.4.3 1 päivän tammikuuta 2006 jälkeinen aika

(124) Komissio viittaa 1 päivän tammikuuta 2006 jälkeisen ajan osalta tukia N 9/05 ja N 10/05 koskevaan päätökseen, koska tässä päätöksessä ei enää ole tarkoitus puutua aiemmassa päätöksessä hyväksyttyihin tukiin.

⁽⁴²⁾ Eläintaukeista ilmoittamisesta yhteisössä 21 päivänä joulukuuta 1982 annettu neuvoston direktiivi 82/894/ETY (EYVL L 378, 31.12.1982, s. 58).

⁽⁴³⁾ Ks. asetus (EY) N:o 999/2001.

5.4.4 Pöytäkirja

- (125) BSE-testien rahoittamiseksi 1 päivän tammikuuta 2003 ja 30 päivän kesäkuuta 2004 välisenä aikana myönnettyt tuet, jotka ylittävät tuen sallitun enimmäismäärän eli 40 euroa testiä kohden ja joiden kokonaismäärä on 6 619 810,74 euroa, eivät sovellu sisämarkkinoille.

5.5 Ennakkorahoituksen hyvittäminen

- (126) Kuten edellä mainittiin, 1 päivän tammikuuta 2003 ja 30 päivän kesäkuuta 2004 välisenä aikana testejä rahoitettiin valtion varoista yli tuen sallitun enimmäismäärän, joka on 40 euroa testiä kohden.

- (127) Belgia päätti 1 päivästä tammikuuta 2006 lähtien hyvittää tuen enimmäismäärän ylittävän osan FAVV:n toiminnan rahoittamiseksi pidätettyjen maksuosuuksien tuotolla ja jakaa hyvitykset 15 vuodelle, mutta luopui sittemmin hankkeesta. Tätä kollektiivista lähestymistapaa Belgian viranomaiset perustelivat sillä, että toimijakohtaista takaisinperintää oli käytännössä vaikea järjestää, koska tietyt toimijat olivat jo kuolleet tai lopettaneet toimintansa.

- (128) Myöhemmässä 6 päivänä huhtikuuta 2011 päivätyssä kirjeessään Belgian viranomaiset ilmoittivat, että FAVV oli maksanut hyvityksiä omista varoistaan vuosina 2005–2006.

- (129) Tällainen hyvitysjärjestelmä ei kuitenkaan täytä sääntöjen vastaisen ja sisämarkkinoille soveltumattoman tuen takaisinperintää koskevia vaatimuksia. Vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan takaisinperinnän tarkoituksena on nimittäin palauttaa tilanne, joka vallitsi markkinoilla ennen tuen myöntämistä. Tämä tavoite saavutetaan, kun tuensaaja on palauttanut sääntöjen vastaisen ja sisämarkkinoille soveltumattoman tuen ja menettänyt markkinoilla kilpailijoihinsa verrattuna saamansa edun, ja tuen suorittamista edeltänyt tilanne palautuu⁽⁴⁴⁾. Takaisin perittävään tukeen lisätään korko, jonka suuruuden komissio vahvistaa. Korkoa maksetaan siitä päivästä alkaen, jolloin sääntöjen vastainen tuki on ollut tuensaajan käytössä, sen takaisinperimispäivään asti⁽⁴⁵⁾. Euroopan yhteisön perustamissopimuksen 93 artiklan soveltamista koskevista yksityiskohtaisista säännöistä annetun neuvoston asetuksen (EY) N:o 659/1999 täytäntöönpanosta 21 päivänä huhtikuuta 2004 annetun komission asetuksen (EY) N:o 794/2004⁽⁴⁶⁾ mukaan tukeen lisättävälle korolle on laskettava korkoa, mitä tässä tapauksessa ei ole tehty.

Lisäksi asetuksen (EY) N:o 659/1999 14 artiklassa säädetään, että jäsenvaltion on toteutettava kaikki tarpeelliset toimenpiteet, jotka mahdollistavat komission päätöksen välittömän ja tehokkaan täytäntöönpanon. Belgian ehdotama ja osittain täytäntöönpanema takaisinperintä ei täytä edellä mainittuja edellytyksiä, eikä tukea voida katsoa asetuksen (EY) N:o 659/1999 14 artiklassa tarkoitetulla tavalla takaisin perityksi.

6. PÖYTÄKIRJA

- (130) Komissio katsoo, että BSE-testien rahoittaminen korvauksilla ei ole valtiontukea.

- (131) Komissio katsoo, että BSE-testien rahoittaminen valtion varoista on valtiontukea sellaisille maataloustuottajille, teurastamoille ja muille yrityksille, jotka jalostavat, käsittelevät, myyvät tai pitävät kaupan asiaa koskevan lainsäädännön nojalla BSE-testattaviksi määrättyjen nautaeläinten lihasta valmistettuja tuotteita. Tämä tuki on sisämarkkinoille soveltuvaa 1 päivän tammikuuta 2001 ja 31 päivän joulukuuta 2002 välisen ajanjakson sekä 1 päivän heinäkuuta 2004 ja 31 päivän joulukuuta 2005 välisen ajanjakson osalta. Se on sisämarkkinoille soveltumatonta 1 päivän tammikuuta 2003 ja 30 päivän kesäkuuta 2004 välisen ajanjakson osalta. Sisämarkkinoille soveltumaton tuki muodostuu 40 euroa testiä kohden ylittävästä määrästä, jonka suuruudeksi Belgia arvioi 6 619 810,74 euroa.

- (132) Komissio toteaa, että Belgia on myöntänyt BSE-testien rahoittamiseen osoitetun tuen sääntöjen vastaisesti ja rikkonut SEUT-sopimuksen 108 artiklan 3 kohtaa 1 päivän tammikuuta 2001 ja 30 päivän kesäkuuta 2004 välisenä aikana. Tuki kuului 1 päivästä tammikuuta 2003 lähtien poikkeusasetuksen soveltamisalaan, mutta koska kyseisessä asetuksessa säädettyjä edellytyksiä ei noudatettu, tuet on katsottava sääntöjen vastaisiksi.

- (133) Sääntöjen vastaiset ja sisämarkkinoille soveltumattomat tuet, jotka ylittävät tuen sallitun enimmäismäärän eli 40 euroa testiä kohden, on perittävä takaisin, lukuun ottamatta erityisiin hankkeisiin myönnettyjä tukia, jotka tukien myöntämishetkellä täyttivät kaikki tukiin sovellettavassa vähämerkityksisestä tuesta annetussa asetuksessa vahvistetut edellytykset,

ON HYVÄKSYNYT TÄMÄN PÄÄTÖKSEN:

1 artikla

1. Korvauksilla rahoitetut toimenpiteet eivät ole valtiontukea.

2. BSE-testien rahoittaminen valtion varoista 1 päivän tammikuuta 2001 ja 31 päivän joulukuuta 2002 sekä 1 päivän heinäkuuta 2004 ja 31 päivän joulukuuta 2005 välisenä aikana on sisämarkkinoille soveltuvaa valtiontukea sellaisille maataloustuottajille, teurastamoille ja muille yrityksille, jotka jalostavat, käsittelevät, myyvät tai pitävät kaupan asiaa koskevan lainsäädännön nojalla BSE-testattaviksi määrättyjen nautaeläinten lihasta valmistettuja tuotteita.

⁽⁴⁴⁾ Asia C-348/93, komissio v. Italia, tuomio 4.4.1995 (Kok. 1995, s. I-673, 27 kohta).

⁽⁴⁵⁾ Asetuksen (EY) N:o 659/1999 14 artikla.

⁽⁴⁶⁾ EUVL L 140, 30.4.2004, s. 1.

3. BSE-testien rahoittaminen valtion varoista 1 päivän tammikuuta 2003 ja 30 päivän kesäkuuta 2004 välisenä aikana on 40 euron enimmäismäärään asti testiä kohden sisämarkkinoille soveltuvaa valtiontukea sellaisille maataloustuottajille, teurastamoille ja muille yrityksille, jotka jalostavat, käsittelevät, myyvät tai pitävät kaupan asiaa koskevan lainsäädännön nojalla BSE-testattaviksi määrättyjen nautaeläinten lihasta valmistettuja tuotteita. Se osa tuesta, joka ylittää 40 euroa testiä kohden, on sisämarkkinoille soveltumatonta, ja se on perittävä takaisin, lukuun ottamatta erityisiin hankkeisiin myönnettyjä tukia, jotka tukien myöntämishetkellä täyttivät kaikki tukiiin sovellettavassa vähämerkityksisestä tuesta annetussa asetuksessa vahvistetut edellytykset.

4. Belgia on myöntänyt BSE-testien rahoittamiseen osoitetun tuen sääntöjenvastaisesti ja rikkonut SEUT-sopimuksen 108 artiklan 3 kohtaa 1 päivän tammikuuta 2001 ja 30 päivän kesäkuuta 2004 välisenä aikana.

2 artikla

1. Belgian on toteutettava tarvittavat toimenpiteet 1 artiklan 3 ja 4 kohdassa tarkoitettujen sääntöjenvastaisen ja sisämarkkinoille soveltumattomien tukien perimiseksi takaisin tuensaa-jilta.

2. Takaisinperittävään tukeen sisällytetään korko alkaen siitä, kun tuki asetettiin tuensaa-jien käyttöön, tuen todelliseen takai-sinperintään asti.

3. Koroille lasketaan korkoa asetuksen (EY) N:o 794/2004 V luvussa vahvistettujen säännösten mukaisesti.

4. Tuki on maksettava takaisin viipymättä kansallisen oikeu-den mukaisten menettelyjen mukaisesti, jos niissä mahdolliste-taan päätöksen välitön täytäntöönpano.

3 artikla

Edellä 1 artiklan 3 ja 4 kohdassa tarkoitettu tuki on perittävä takaisin välittömästi ja tehokkaasti.

Belgian on varmistettava, että tämä päätös pannaan täytäntöön neljän kuukauden kuluessa sen tiedoksiantamisesta.

4 artikla

1. Belgian on toimitettava kahden kuukauden kuluessa tä-män päätöksen tiedoksiantamisesta komissiolle seuraavat tiedot:

- a) luettelo tuensaa-jista, jotka ovat saaneet 1 artiklan 3 ja 4 kohdassa tarkoitettua tukea, ja kunkin tuensaa-jan tukiohjel-man nojalla saaman tuen kokonaismäärä;
- b) tuensaa-jilta takaisinperittävän tuen kokonaismäärä (tuki ja takaisinperintään sovellettava korko);
- c) tarkka kuvaus toimenpiteistä, jotka on jo toteutettu tai joita suunnitellaan tämän päätöksen noudattamiseksi;
- d) asiakirjat, jotka osoittavat, että tuensaa-jat on määrätty mak-samaan tuki takaisin.

2. Belgian on ilmoitettava komissiolle tämän päätöksen täy-täntöönpanemiseksi toteutettavien kansallisten toimenpiteiden edistymisestä siihen saakka, kun 1 artiklan 3 ja 4 kohdassa tarkoitettujen tukien takaisinperintä on saatettu loppuun.

3. Edellä 1 kohdassa tarkoitettujen kahden kuukauden määrä-ajan päätyttyä Belgian on esitettävä komission pyynnöstä selo-s tus tämän päätöksen noudattamiseksi jo toteutetuista tai suun-nitelluista toimenpiteistä. Selostuksessa on annettava myös yk-sityiskohtaiset tiedot tuensaa-jilta jo perityistä tukimääristä ja koroista.

5 artikla

Tämä päätös on osoitettu Belgian kuningaskunnalle.

Tehty Brysselissä 27 päivänä heinäkuuta 2011.

Komission puolesta

Dacian CIOLOŞ

Komission jäsen